Pirmas Liet. Dienraštis Amerikoje
Adresas:
NAUJIENOS, 1840 SOUTH HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS
TELEPHONE CANAL 1506

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Entered as Second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

First Lithuanian Daily in America
NATIONAL EDITION
RYTMETINE LAIDA

VOL. IV | Kaina 2c. | Chicago, Ill., Utarninkas, Saus. (Jan.) 16, 1917. | 10 | Price 2c. | No. 13

Rusai pradėjo atsigriebti Rumunijoj

Paėmė du varstų tranšėjų; atmušė visas vokiečių atakas

Submarina Deutschland vel atplaukia Amerikon

RUSAI LAIMĖJO MYLIĄ TRANŠEJŲ; VOKIEČIAI SULAIKYTI RUMUNIJOJE.

PETROGRADAS, sausio 16. — Paskutinės dienos pranešimai skelbia jau rusų ir rumunų pasisekimus Rumunijos fronte. Anot tų pranešimų, rusų spėkos Kasino upės sektore vienoj vietoj nustumusios vokiečius visą verstą, kitoj net du verstu atgal.

Šiaurryčiuos nuo Fokehan austrų-vokiečių pulkai, mėginantįs persikelti per Sereth upę, buvo taipjau atmušti.

Toliau į pietus, Vadeni distrikte, vokiečiai irgi turėjo pasitraukti nieko nepešę atakose, kadangi susidurė su stipresnėmis rusų spėkomis.

"DEUTSCHLAND" VĖL ATPLAUKIA.

NEW YORKAS, sausio 16. — Joseph O. Williams, kapitonas anglų pirklybinio laivo Clematis, praneša, kad jisai matęs jurose, kokių 600 mylių atstume nuo Suv. Valstijų krantų, pirklybinę submariną. Manoma tą submrainą buvus Deutschland.

Kalbama, kad submarina Deutschland gabenanti Amerikon dažų, vaistų ir kitokių dalykų, viso už kokius $10,000,000.

TRAGEDIJA SU GATVEKARIU; 3 YPATOS UŽMUŠTA, 6 SUŽEISTA.

ROCKFORD, Ill., sausio 12. — Trįs ypatos užmušta, o šešios sužeista, kuomet Illinois Central traukinis užvažiavo ant gatvekario prie Main gatvės. Traukinys numetė gatvekarį nuo bėgių žemyn į pakalnėj bėgusį upelį. Karas sudužo į šipulius.

Kiek ypatų važiavo kare, tikrai nežinia. Konduktoriaus papasakojimu ten buvę išviso kartu su motormanu ir konduktoriu keturiolika žmonių. Taigi, nesuranda dar trijų ypatų. Kur jos dingo, ir ar jos ištikro žuvo — nežinia.

Konduktorius papasakojo apie šį nelaimingą atsitikimą maž-daug sekamai. Girdi vartai, kur karas turėjo perkirsti geležinkelį ,nebuvę uždaryti. Nebuvę budelėj nė geležinkelio sargo, dabojančio kelią. Ir kuomet jisai, konduktorius, užbėgęs ant geležinkelio bėgių, tai traukinio irgi nesimatę. Jisai todel davęs motormanui ženklą važiuoti skersai bėgių ir patsai įlipęs į karą per priešakinę platformą. Kas paskiau atsitikę jisai nežinąs, kadangi atsikvošėjęs tik tuomet, kuomet jį ugnegesiai ištraukę iš po sudužusio karo šipulių.

Motormanas sakosi bevažiuodamas skersai bėgių pastebėjęs randoną traukinio šviesą, bet nesuspėjęs pervažiuoti, kaip traukinys užšokęs ant karo.

SUV. VALST. KARIUOMENĖ TRAUKIASI IŠ MEXIKOS.

WASHINGTONAS, sausio 16. — Į tas vietas, kur dabar randasi generolo Pershingo kariuomenė Mexikos valdžia ėmė traukti daug kariuomenės. To reikalauja Suv. Valstijų valdžia. Ši kariuomenė turės apsaugoti Suv. Valstijų piliečių reikalus, kuomet iš čia pasitrauks Pershingo kareiviai.

Mexikon siunčiamas ambasadorius Fletcher. Jis ten bus dar pirm pasitrauksiant Pershingui iš Mexikos. Fletcher visupirma tarsis su Carranza rubežių apsaugos reikaluose.

BROOKLYNO MOKYKLOSE REVOLIUCIJA.

BROOKLYN, N.Y.—Vienoje mokykloje, kuri randasi taip vadinamam East District, ištiko kad ir ne revoliucija, tai tas, kas sujudino ir mokyklos administracij ir ypačiai buržuaziškąją spaudą: apie 1,500 tos mokyklos mokinių atsisakė imti kariškojo mankštinimo lekcijas. Sutiko imti tas lekcijas vos 69. Ir tai, iš tų pastarųjų pasiliko tik 25, kadangi kitų tėvai nesutiko leisti jiems to "amato" mokinties.

Didžiuma kalbamos mokyklos auklėtinių yra socialistai arba prijaučiantįs socialistams. Kuomet mokyklos administracija užklausė jų, kodel jie nenori mokinties kareiviško amato, jie atsakė, kad nenori imties mokinties nieko, kas veda ar stumia prie karės.

Kuomet jiems buvo nurodyta, jog jų pasielgimas yra nepatriotiškas, jie atsakė, kad jie yra patriotai dar gal didesni, negu kad tie, kurie visuomet šaukia apie savo patriotizmą ir visur, kur reikia ir kur nereikia., rodo jį.

Žinoma, del vienos mokyklos mokinių atsisakymo da nereikėtų kelti didelio sujudimo, bet dalykas tame, kad bijomasi, jog jų pavyzdžiu gali pasekti kitų mokyklų auklėtiniai.

Suprantama, tai yra militaristų baimė. Gi taikos šalininkai didžiausiu džiaugsmu pasitiko tą jaunuolių pasielgimą.

TALKININKAI PASKANDINO AUSTRŲ PASAŽIERINĮ LAIVĄ BE PERSPĖJIMO.

LONDONAS, sausio 16— Talkininkų submarina paskandino Viduržemio juroje austrų laivą Zagreb, 537 tonų intalpos. Paskandino jį be perspėjimo. Vadinas pasielgė taip, už ką labiausia talkininkai kaltindavo vokiečius.

LENKŲ TARYBA SUSIRINKO VARŠAVOJ.

BERLINAS, sausio 16.— Varšavoje susirinko lenkų taryba. Generolas von Kuk, vokiečių valdžios atstovas, perspėjo lenkus nesiskaldyti į partijas. Jam atsakė Vaclav Nemojewski. Po to gen. Beseler paskelbė tarybą atidaryta.

Photos by American Press Association.

RUTH LAW IN HER NEW TRIPLANE (ABOVE, THE NEW MACHINE)

Miss Law Ruth. pagarsėjusi Amerikos aviatorė.

NEW YORKAS, sausio 16. — Europon išvažiavo Mis Ruth Law, laimėjusi čia Amerikoj pirmą prizą už nulėkimą aeroplanu be sustojimo iš Chicagos į New Yorką. Aviatorė apžiurinės konstrukciją Anglijos ir Francijos aeroplanų. Manoma, kad dar bandys palekioti aeroplanu karės fronte.

BILIUS PRAGAIŠTINGAS SOCIALISTAMS.

ALBANY, — Kongresmanas Martin (republikonas) įnešė New Yorko valstijos legislaturon bilių, kuriuo norima labai apsunkinti susekti suktybes balsavimo laike. Martin įneštasai bilius nori atimti iš kandidatų į kongresmanus jų teises reikalauti suskaitymo balsų išnaujo po jų pačių ar jų advokatų priežiura, jei jie matys, kad buvo suktybės. Žinoma, tas bilius, jei tik jis taptų įstatymu, palies labiausia socialistus, kadangi nuo jų daugiausia demokratai ir republikonai pavagia balsų.

TURKAI SUĖMĖ ANGLŲ NELAISVĖN.

KONSTANTINOPOLIS, sausio 16. — Turkų karės štabas praneša, jog anglai padarė ataką ant turkų tranšejų prie Kut-El-Amara. Jų ataka buvo atmušta. Iš savo pusės turkai užpuolė anglus. Jiems pavyko suimti keletą nelaisvių ir užgriebti tris kulkosvaidžius.

KONSKRIPCIJOS BILIUS SUMUŠTAS.

MELBOURNE, Victoria, Australija, sausio 13 .— Pasekmės balsavimo delei priėmimo konskripcijos biliaus buvo Australijoj sekamos: už biliaus priėmimą paduota 1,34,918 balsų, prieš — 1-145,19 balsai. Taigi bilius tapo atmestas 61,280 balsų didžiuma.

WASHINGTON, sausio 16. — Suv. Valst. baudžiamoji ekspedicija bus ištraukta iš Mexikos neužilgo. Vakar įvyko paskutinė Mexikos - Suv. Valstijų taikos komisionierių konferencija.

INTARIAMI PREZ. WILSONO SEKRETORIUS IR IŽDOO MINISTERIS.

WASHINGTON, sausio 16. — Bostono bankierius, tulas Lawson paskelbė, kad del suirutės, kilusios biržoj, kuomet buvo išleista Wilsono taikos nota, pasinaudojo augšti Washingtono valdin. Lawson atsisakė išduoti jų vardus. Vienok prispirtas prie sienos jisai pasakė.

Pirmiausia, pirmininkas komisijos, tyrinėjančios tą dalyką, užklausė Lawsono, iš ko jisai patyręs tas informacijas apie suktybes.

Lawson nustebino klausinėjančius sekamu atsakymu: "Iš jųsų pačių, pons pirmininke."

Paskui, ypatos, kurių vardus susyk Lawson nenorėjo paskelbti, yra: ypatiškas prez. Wilsono sekretorius Tumulty, iždo ministeris ir prez. Wilsono pusbrolis McAdoo.

WASHINGTONAS, sausio 16. — Suv. Valstijų laivyno admirolas George Dewey visai silpnas. Daktarai mano, kad jis nebeišgyvens ilgiau, kaip 36 valandas.

NEW BRITAIN, Conn., Sausio 16.. Maliorių unija reikalaus padidinimo mokesties, t. y. kad butų jiems mokama 50 centų valandoj, vietoj 45c, kuriuos jie gaudavo ikišiol. Unijos sutartis pasibaigia 1 d. kovo.

SPRINGFIELD, Ill. sausio 16. — Kadangi trįs vietinės mėsinyčios atsisakė sutrumpinti savo darbininkams darbo laiką nuo 60 valandų savaitėje ant 50, tai sustreikavo 500 darbininkų.

Iš Darbo Lauko.

IŠ DARBININKŲ JUDĖJIMO.

Gauta žinia, kad Philadelphijos kriaučiai sustreikavo. Streiką veda Amalgamated Clothing Workers of America. Nėra abejonės, kad gali streikas but laimėtas kaip kad New Yorke.

"Daily News" Record praneša, kad Baltimorės darbdaviai veda taikos derybas su Amalgamated Clothing Workers of America. Bus pripažinta 48 valandų darbo laikas savaitėj.

New Yorko kirpėjai reikalaus nuo Liepos mėnesio 44 valandų darbo savaitėj ir proporcionališko algų pakėlimo. **Korespondentas.**

RUBSIUVIŲ VEIKIMAS SMERKIAMAS CANADOS TEISME.

MONTREAL. —Streikas Semi Ready Co., nėra užbaigtas. Nors dauguma darbininkų buvo sugrįžę atgal, bet daug dar nesutinka dirbti ant tų sąlygų. Kada streikierių teisme klausimas buvo nagrinėjamas, vienas teisėjas yra pasakęs Amalgamated Clothing Workers unijos atstovams, kad jie esą didžiausia priežastim kėlime visos betvarkės, tai yra, kad žmonės dar nori streikuoti. Streikas, girdi tęsiasi tik ačiu unijos viršininkų kurstymui. Dalykas tečiaus yra ne kurstyme, bet fabrikantų nenorėjime išpildyti darbininkų reikalavimų. Bet tikimasi, kad streikas užsibaigs pilnu darbininkų laimėjimu.

Korespondentas.

Kapitalistai nusiskundžia, kad jiems perbrangiai atseina mirtis darbininkų nuo nelaimingų atsitikimų darbe.

HARRISBURG, Pa., sausio 16. — Šioje valstijoj tapo išleistas įstatymas, gvarantuojąs darbininkui, nukentėjusiam darbe, atlyginimą. Į metus laiko sulig to įstatymo gavo atlyginimo 54,000 darbininkų. Tasai atlyginimas kompanijoms kaštavo $4,224,875.43. "Vargšai" kapitalistai nusiskundžia, kad tatai yra jiems perbrangu.

CHARLESTON, S. C. sausio 16. — Plumberių unijos nariai metė darbą, idant streiku privertus kontraktorius padidinti jiems algas po 50c dienoje ir pagerinti darbo sąlygas. Darbininkai reikalauja dar 8 val. darbo dienos ir subatomis darbo tik iki 12 valandos.

PITTSFIELD, Mass., sausio 16. — Pakelta mokestis elektros darbininkams. Vietoj $19.50 savaitėje jie gaus $21.00.

MARŠKINIŲ SIUVĖJAI STREIKUOJA.

NEW. YORKAS. —Marškinių siuvėjų streikas varomas gana pasekmingai. Prie streikuojančių prisidėjo ir neorganizuoti dviejų stambių dirbtuvių — Majerovič'io ir Katkauskio — darbininkai.

Nežiurint šalčio darbininkai rupestingai pikietuoja dirbtuves ir neleidžia samdytojams įgabenti į dirbtuves skebų.

ARGENTINOS SOCIALISTAI PRIEŠ KARĘ.

BUENOS AIRES (Pietinėj Amerikoj). — Argentinos socialistai nesenai parengė įspudingą demonstraciją prieš konskripcijos įstatymą. Ant demonstrantų vėliavų buvo užrašyta: "Šalin armija! Mes neapkenčiame vergijos!"

PETICIJA WILSONUI.

WASHINGTON, sausio 16. — Prez. Wilsono vardu tapo pasiųsta peticija su tukstančiais parašų federalės valdžios darbininkų. Peticijoj prašoma padidinti valdžios darbininkų algas, kadangi jų algų skalės buvo nustatytos dar 1853 metais, kuomet pragyvenimas daug pigiau atsieidavo. Peticija tapo pasiųsta prez. Wilsonui tuomet, kuomet sužinota, jog praėjusį atstovų bute bilių, suteikiantį jiems, t. y. valdžios darbininkams algų pakėlimą, senate rengiamasi atmesti.

NEW YORKS. — Panedėlyj sugrįžo darban 1,000 New Yorko streikuojančių marškinių siuvėjų. Sugrįžo jie unijų išstatytomis išlygomis. Devyni tukstančiai dar tebestreikuoja.

JANITORIŲ STREIKAS CHICAGOJ.

CHICAGO, Ill., sausio 16 — William Quesse, janitorių unijos prezidentas davė įsakymą priklausantiems į uniją janitoriams, utarninko vakare užgesyti pečius tuose namuose, kuriuos jie aptarnauja, ir daboti, kad skebai neužimtų jų vietų. Manoma, jų streikas palies su viršum 20,000 chicagiečių. Streikuos janitoriai tų namų, kur agentai ar savininkai atsisakė padidinti jiems algas 15 nuoš.

NEW HAVEN, sausio 16 The New York, New Haven and Harford geležinkelių telegrafistai nubalsavo streikuoti reikalaudami pakėlimo mokesties dešimčia nuošimčių, mokėjimo už viršlaikį ir kitokių pagerinimų. Apie 2,000 telegrafistų gali paliesti streikas.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "NAUJIENAS."

Evg. Čirikov.

Ant Gyvenimo Slenksčio.

Vertė K. A.

I

Vania pabudo ir pradėjo dairytis...

Ką tas galėtų reikšti? Naktis, — kampe žiba, kaip ir visuomet, maža lemputė, bet po kambarį vaikščioja, beldžiasi, kalbasi... Nepažįstami dėdės, valdininkai ir civiliai, čia pat randasi ir sargas... Ką jie ten jieško šėpe? Kaip jie drįsta? Kodel mama daleidžia tai? Ant žemės guli Vanios arkliukas su nutraukta uodega, knygos su paveikslais, dėžė su žaislais... Regis, mama verkia?!

—Neišgąsdinkite vaiko! Del Dievo meilės, neišgąsdinkite vaiko!..

—Aš nemiegu, mamute!..

—Mielas! Miegok sau!..

—O kas tai?.. Neduok jiems mano žaislų!..

—Jie tuoj išeis... Miegok!..

—Išvyk juos!..

Vienas dėdė nusijuokęs pasakė:

—Kokis tu šaunus!.. Na-gi eik prie mamos ant rankų!

—Nenoriu!

Mama paėmė Vanią ant rankų ir, Vanios nusistebėjimui, dėdė priruošė jam guolį.

—Negerai po pagalvės dėti saldainius... pasakė dėdė.

—Neliesk! Gulk dabar!.. Nenuorama!...

Motina pabučiavo vaiką ir pagulde jį.

—Čia vaikų kambarys... Nieko nėra. Aš užtikrinu!..

Dėdės pasikniso šėpe, apžiurėjo visus drabužius ir išėjo iš kambario.

—Išmetė visus žaislus.. Nedorėliai. Kokie jie svečiai? — piktai pasakė Vania.

—Gulkis ir miegok!..

—O tu?

—Aš tuoj.. Palydėsiu juos ir ateisiu pas tave...

—Padėk kur nors arkliuką, jis ir taip jau be uodegos!..

Inėjo auklė, motina padarė ranka kokį tai ženklą ir išėjo iš kambario.

—Išbudino tave, tu aniuolėli! Ach tu, Viešpatie!.. Atsigręžk į sieną!

—Surink mano žaislus!.. Kvailiai..

—O tu atsigrįžk ir miegok! Aš viską, viską surinksiu, paslėpsiu, užrakinsiu...

Vania nusisuko į sieną. Auklė ką tai šnabždėjo ir darė tvarką. Paskui priėjo prie lovikės, pasilenkus pasiklausė...

—Miegok sau!.. šnabžda pasakė ir tyliai išėjo iš kambario.

Vania atsigulė ant nugaros ir plačiai atvėrė akis. Pagulėjo ramiai apie minutę, paskui truputį pasikėlė ir pažiurėjo ant žemės: viskas buvo surinkta... O jie dar neišėjo: kalbasi Alešos kumbaryj, o Aleša pyksta ant jų, barasi... O mama prašo su vyresniaisiais mandagiai apsiciti. Svečiai juk vyresni, argi galima su jais taip storžieviškai elgtis?! Svetimas dėdė rėkauja... Miegoti reikia, o jie šukauja.— Vania atsisėdo lovikėj, parėmė ranka galvą ir pradėjo klausyties.. Mama vėl, regis, verkia?... Kokie kvailiai!..

Vania nulipo nuo lovikės ant kedės, o nuo kedės ant žemės. Pastovėjo valandėlę. Mama draudžia nuogomis kojomis stovėti ant grindų.. Galima bukutį pažiurėti ir vėl atsigulti į lovikę. Ir nusigręžti į sieną...

Vania priėjo prie durių, truputį pravėrė jąs ir pradėjo žiurėti. Visi dėdės buvo Alešos kambaryj. Vienas dėdė sėdi prie stalo ir ką tai rašo. Čia pat stovi ir Alešo, plaukai nuolatos krinta jam už akių, kuriuos jis vis taiso ranka.

—Pasakyk, Aleksai! — prašo mama.

—Nesakysiu... Negaliu, mama!..

—Ai-ai-ai!... Mamos neklauso... O mama verkia... Kokis negeras Aleša: nenori klausytis mamos!..

Ir dėdė prašo... Piktas dėdė... O Aleša jo nesibijo!... Ant oficiero kojų kažin kas žvanga. Kada Vania išaugs didelis, jis butinai pastos oficieriu ir tuosyk ant jo čebatų žvangės tie dalykėliai... Lyg varpeliai!...

Kodel jie atsisveikina: mama su Aleša?

—Mama! neverk! — šnabžda Vania, ir išpurpusios raudonos vaiko luputės persikreipia ir dreba. Auklė užsikniaupus verkia...

—Atsisveikink su Vania!.. — sako mama, opati verkia.

Vania kruptelėjo ir greit bėga prie lovikės. Nuo susijudinimo jis niekaip negali užlipti ant kedės: kojos pinasi... O jie eina... Ačiu Dievui, suspėjo! guli, užmerkė akis, o kojos neapdengtos: nesuspėjo pataisyti kaldros... Eina... Skamba varpiukai: sykiu su dėde eina...

—Sudiev, Vanka!..

Vania pajuto ant savo veido Alešos lupas ir kruptelėjo nuo šilto lašo, kuris ukrito tiesiai jam ant ausies... Mama išbėgo iš kambario, paskui iščjo Aleša ir dėdė. Kada Vania vėl pravėrė akis, jis pamatė tik tarpduryj Alešos nugarą... Visi išėjo. Užviešpatavo tyla... Kodel bučiavo Alešą? Nejaugi jis kur nors išvažiuotų?..

—Mama! Kur išvežė Alešą?

—Toli...

—Jį išsivežė dėdė su usais?

—Taip.

—Tas, kuris pametė ant grindų mano arkliuką?

—Taip...

Kodel jį išvežė? a?

—Paskui sužinosi, balandėli...

—Pasakyk dabar!... mamute!

—Dabar nesuprasi, vaikeli.

—Mama,suprasiu!.. Sakyk gi!..

Tankiai Vania lindo su panašiais klausimais prie mamos. Mama kalbėjo keistai, nesuprantamai, nuleisdavo galvą, atsidusavo ir vis kažin ką slėpė savo širdyj nuo Vanios...

Kada Vania išėjo žaisti kiti vaikai suteikė jam žinių apie Alešą:

—Jį išvežė juodoj karietoj.

—Kodel? Kas tai per juoda karieta?

—Jį baus!

—Meluoji, niekuomet nebaus! Jis greit parvažiuos namo... Mama sako, kad...

—Niekuomet neparvažiuos.

—Sargas sako, kad tavo brolis socialistas!

—Meluoji!

—Tokius veža juodoj karietoj ir baudžia...

Vania visokiais budais stengėsi apginti savo brolį. Bet sunku buvo atsilaikyti: jų daug o jis — vienas. Visuomet ginčai apie Alešą užsibaigdavo ašaromis. Vania parbėgdavo su raudonu, šlapiu nuo ašarų veidu ir bėgdavo tiesiog pas motiną:

—Mamyte! Jie sako, kad Aleša niekuomet... nickuomet...

—Nekalbėk su jais!

—Jie sako, kad Aleša bus nubaustas... Mamyte!.. Pasakyk man. Jie meluoja? Taip?

Motina nuramindavo jį, bet kuomet jis nustodavo verkti ir vėl pradėdavo teirautis apie Alešą,motina ir vėl nuleisdavo galvą ir vėl — Vania tai jautė — ką tai slėpė nuo jo savo širdyj..

—Tu pati kažin kodel meluoji... O sakai, — nereikia meluoti...

Vieną vakarą Vania pamatė, kad motina ką tai paėmė iš dėžės.. Jos rankose buvo Alešos švarkas, Vania suprato kame dalykas:

—Ką tu darai?

—Taip...

—O kam laikai Alešos drabužius?... A-a! Žinau! Žinau, žinau... Tu pas Alešą važiuoji?.. taip?

—Taip, važiuosiu...

—O norėjai apgauti... Koki tu!... Kodel tu verki?

—Taip... Pabučiuoti jį už tave?

—Pabučiuok! Pasakyk jam, kad sargas koliojo jį socialistu, už ką aš jam sudaviau per snukį...

—Nereikia, Vania...

—A-a! Kam-gi jis kolioja Alešą?! Taigi, taigi! Juokiesi, o pati verki!...

Išvažiavo mama. Pasidarė nuobodu ir tylu kambariuose. Šeimyninkavo teta Saša. Teta vaikščiojo po kambarius išlėto, nuvargusiai, ji tankiai sustodavo prie Alešos paveikslo ir ilgai, ilgai žiurėdavo į jį. Paskui ji eidavo prie lango. Sambrėkšnėje Vania matė, kaip teta šluostė maža balta nosine akis...

—Kas su tavim, teta?.. a?

—Nieko...

O pati verki...

—Ne. Mano nosis vis varva — slogos...

—Meluoji... Aš mačiau. Tu apie ką?

—Nuobodu...

—Be mamos?... Be mamos ir be Alešos nuobodu... Ar tau gaila Alešos?

—Gaila..

—Koki tavo nuomonė, — ar jis geras?

—Geras...

—O už ką jį patupdė kalėjiman?

—Kaip tai kalėjiman? Kas tau tai...

—Neslėpk!... Pats sargas pasakė... Abu stovėjo prie lango. Tylėjo.

—Vania nedraskyk popiero!

—Eikiva, teta, į Alešos kambarį! Nori?

—Taip...

Inėjo į Alešos kambarį; uždegė lempą ir susėdo. Mažutis kambarėlis. Ant sienos kabo gitara ir studentiški drabužiai, ant stalo guli papirosų galiukai ir žmogaus kaukolė... Tai — rukė Aleša.

—Teta! Žiurėk — gaidukas! Tai Aleša nupiešė... Aš sėdėjau ant jo kelių, o jis piešė...

Teta atidžiai apžiurinėjo nuspaudamąjį popierį, lyg norėdama išskaityti atsispausdinusius žodžius; paskui parėmė ranka galvą ir gilia užsimąstė. Į Vanią ji nebeatkreipė domos.

—Teta! Tu nesiklausai!

—Ką?

—Mama atims iš jų Alešą?

—Galbut...

Paskui jiedu atsiguldavo į Alešos lovą... Teta glostė Vanios garbenuotus plaukus ir tylėjo, o Vania vis plepėjo. Jis kalbėjo vis apie vieną dalyką: kada jis išaugsiąs, tai tapsiąs oficiriu ir butinai prisitaisysiąs prie čebatų žvangučius... Tuosyk, girdi, jis ateis pas **juos...**

... Jie persigąs, išbėgios... Tik, ne! Neišspruksite nuo manęs!.. Prašys atleidimo... Teta nereikia juk dovanoti?.. Girdi, teta!

—Ką, balandėli?

—Nedovanoti jiems? tiesa, — neužsimoka?

—Nežinau.

—Labai reikia jiems dovanoti!.. Ne, nieku budu nedovanosiu. Pažiurėk: Aleša užmiršo pasiimti su savimi gitarą!... Mama taipgi užmiršo jam nuvežti... K[illegible] Aleša parvažiuos?.. Greit?

—Greit jau...

—Galbut...

—Velykomis?

—Jeigu jie nepaliuosuos jį šventėmis, tai aš jiems parodysiu...

Ir vėl Vania klajojo...

... Kodel išvežė Alešą?.. Aleša jų nekliudė.. Mama delei to vis verkia... Štai jums! Štai! Štai!

Ir Vania piktumo apimtas mušė pagalvę tvirtai sugniaužtomis kumštimis.

III.

Sugrįžo mama. Ji užsikabino tetai ant kaklo ir abi pradėjo verkti... Paskui atsisėdo į Alešos lovą, nuleido galvas ir ilgai tylėjo... Vaniai ir-gi norėjosi verkti... Turbut, kas nors atsitiko su Aleša...

—Aš tavęs, mama, nepažinau.. Tu jėjai o aš maniau, — svetima...

—Tau vaikeli, laikas jau gulti...

—Kodel tu prisikabinai prie skrybėlės juodą uodegą? Nesakai...

—Tu pasidarei lyg bobutė: visa juoduose...

Jokio atsakymo...

—Ar matei Alešą?

—Taip... — sušnabždėjo mama ir išėjo kitan kambarin.

—Kur tu?

Tuojau...

Vania pažiurėjo į tetą, priėjo prie jos ir pažvelgė jai tiesiai į akis. Teta tylėdama sugriebė Vanią, prispaudė prie krutinės...

—Oi! skaudu, teta!.. Čia spilka... Patylėjo

—O mama?...

—Ji nesveika... Ji labai sunvargo. Gulkis miegoti... Aš tave nurengsiu...

—O pabučiuoti?

Vania mėgdavo kad jam besirengiant miegoti ateitų pas jį motina, pabučiuotų, paglostytų, paglamonėtų jį...

—Šiandie aš tave pabučiuosiu...

—O mama?

—Mama jau nuo rytdienio...

—Žiurėk, koki šauni!.. Aš noriu, kad mama...

—Aš pasakysiu jaí... Galbut, jinai ir-gi ateis.

— O ką ji veikia? Kodel ji užsidarė tenai?.. žinau, žinau! Neapgausi! Aš žiurėjau per skylutę: jinai meldžiasi. Matomai, Aleša susirgo?..

—Taip. Susirgo Labai pavojingai susirgo...

—Nemirs jis, teta!

—Dievas duos — pasveiks... Eikiva!.. Jau laikas, balandėli... Girdi, jau muša devynias...

—Ar nežinai kartais, — mama neparvežė man naujo arklio?.. Jinai žadėjo... O kodel nuo musų išėjo auklė? Na, ir tegu sau!... Jinai negera, todel kad kolioja Alešą...

Taip tuo kartu mama ir neatėjo pabučiuoti Vanios. O jis laukė... Po senovei kampe degė lemputė... Lyg gyva: juda ir ugnelė dreba. Auklė vadindavo lemputę "Dievo akim".. Visur šiandie uždegė lempas: ir Alešos kambaryj, ir salėj... Aleša niekuomet savo kambaryj nedegindavo lempos, o jie ir pas jį uždegė... Aleša supyks, kada parvažiuos namo...

Teta nurengė Vanią, peržegnojo ir pabučiavo jį.

—Paglostyk man nugarą!... O kaldra?.. Pakišk ją po kojų!...

—Taip?

—O mama? Pasakyk jai, kad nusiimtų nuo skrybėlės juodą kaspiną. Lyg koki senė...

Kas tai nakties laiku vaikščiojo po kambarį. Teta miegojo vaikų kambaryj: jinai vis dusavo ir dejavo, o ten Alešos kambaryj kas tai verkė ir šnabždėjo... Turbut, mama... kodel ji nemiega?

—Mamyte! — šnabžda ištarė Vania. Pakartojo dar kartą... Jeigu po trijų kartų mama neateis, reiškia nėra ko ir laukti...

—Ma-my-te!

Neateis... Baugu ko tai... Labai tylu ir vis kas ta atsargiai vaikščioja tarytum, ant pirštų galų...

—Bum!

Širdis smarkiau pradėjo plakti: išmušė laikrodis, bet kaip tai keistai ir labai garsiai, lyg varpas...

Laikrodis lyg gyvas... Tarytum, muša kuju kalvėj, sodžiuj.. Muša, muša, muša, o paskui — bum! Tarytum jis žino kiek atmušė laiko ir sako apie tai žmonėms... Kaip jis tai gali žinoti? Kas išgalvojo laikrodį?... Aleša irgi turėjo laikrodį... Aleša dabartės, turbut, nemiega: kuomet sergi, tai buna labai karšta ir norisi gerti... Ir turbut, jis dejuoja. Kada sergi, tai vis dejuoji.... Mama meldžiasi. Kodel? Kad Aleša pasveiktų... Dievas viską gali padaryti. Reikia jo tik paprašyti, ir Jis tuoj pasiųs baltą angelą, kuris viską sutvarkys...

Vania atsisėdo lovikėj, pasikasė ir pažiurėjo į "Dievo akutę..." žiuri Dievas į Vanią... Tai ne pat Dievas, bet Jėzus Kristus... Pats Dievas senas, o Kristus jaunas... Jis geresnis. Jis myli vaikus... Auklė pasakodavo, kad kuomet Jis sutikdavo gatvėj vaikus, tai imdavo juos ant rankų ir sodindavo sau ant kelių...

—Jėzau Kristau! Padaryk taip, kad Aleša pasveiktų!... Mielas Jėzau Kristau! Pasakyk savo tėvui, kad jis nepyktų ant Alešos... Aleša labai geras vaikinas!...

Vania kelis sykius žegnojo ir labai žemai kloniojos. Paskui indurė galvą į pagalvę ir nutilo: teta pradėjo vartytis po lovą... Dar pamatys, kaip jis meldžiasi!... Vania skersomis žiurėjo į tetos lovą, o pats meldėsi:

— Tegul Aleša pasveiksta, o tie tegul suserga ir numiršta... Aleša jiems nieko blogo nepadarė, o jie pasodino jį kalėjiman... Ir tegul jie numiršta... Jiems taip ir reikia...

Gerai, labai paranku buvo melstis tokiame padėjime — galvą įsmeigus į pagalvę...

—Mielas Jėzau Kristau! Padaryk taip, kad aš greit išaugčiau labai tvirtu... Stipresniu ir už sargą Vaską! Ir labai narsiu, kai ricierius... Tuosyk aš jiems parodysiu... Pasigailėk mamos, ir manęs, ir Alešos, atsiųsk dangaus karalystę tėvui, o jie tegul... tegul jie — į pragarą... Tegul ten gyvena sykiu su velniu... Tegul kankinasi ugnyj, o gerti tegul jiems neduoda...

Ilgai meldėsi Vania... Jis plenavo jiems pragare visokius nemalonumus ir kankinimo budus, apie kuriuos jam pasakojo auklė... Ir užmigo... Jam prisisapnavo puikus sapnas: jis lyg stovi prie vartų, o pro šalį juodas apžėlęs velnias veda juos visus į pragarą. Jų rankos surištos virvėmis, o ant kojų žvanga geležiniai retėžiai, kaip pas areštantus, o velnias su ilga lazda cina paskui juos ir šaukia, kad citų greičiau. Vania lyg išsigando velnio ir norėjo pasislėpti, bet pastarasis sušuko: "Nesibijok! Aš tau nieko nedarysiu!" Tuosyk Vania išsidrąsinęs užklausė:

—Kur juos?

—Į pragarą! Dievas liepė nudanginti juos į pragarą!.. atsakė Vaniai apžėlęs velnias...

—A-a! Aš sakiau tau, Vaska!... Kieno teisybė?... Taigi, taigi!

(Bus daugiau).

$10 INDĖJIMAS DANTIES .. $4.00

LAIKE SAUSIO MĖNESIO

$10 viršunės ..... $8.00 iki $4.00
Bridge work ..... $8.00 iki $4.50

Specialistas Dantų Traukime

Ištraukiau 16 dantų prie Bostono Dentistų visai be skausmo ir augštai juos rekomenduoju — H. D. Waterman, krautuvė, 4620 Evanston av.

BOSTON DENTISTS

135 State St., Kampas Adams. Virš Peacock's, prieš "The Fair" krautuvę

Kad kam ko Reikalinga

greičiausia ir lengviausiu budu įsigysite naudodamies Naujienų Reikalavimų Skelbimais. Kas ko reikalaujate, kas ką turite kitiems pasiulyti—pasiskelbkite Naujienose. Tukstančiai visokio padėjimo žmonių kasdie skaito Naujienas, tukstančiai perskaitys jusų pasiskelbimą ir tas jusų pasiskelbimas atneš jums geriausių pasekmių.

NAUJIENOS
1840 South Halsted St.
Telefonas Canal 1506

KIEKVIENĄ dieną, kada tukstančiai darbininkų išeina iš fabrikų, juos pasitinka vaikai, pardavinėjantįs "NAUJIENAS". Darbininkai perka ir skaito "NAUJIENAS".

"NAUJIENAS" taipgi skaito inteligentai, biznieriai ir profesionalai.

"NAUJIENAS" skaito moterįs, merginos ir jaunuomenė, nes "NAUJIENOSE" telpa kiekvieną dieną daug naujienų, žinių iš karės, iš viso pasaulio, politiškų, mokslišku, apie sveikatą, apie moterų klausimą, apie jaunimo reikalus.

"NAUJIENOSE" telpa daug pajieškojimų giminių, kaip iš Amerikos, taip ir iš Lietuvos, pajieškojimų darbininkų ir visokių apgarsinimų, kurie pasakys Jums, kur ką pigiai pirkti.

Skaitykite ir platinkite "NAUJIENAS", didį lietuvių dienraštį

"NAUJIENOS"

1840 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

Musų korespondentų pranešimai

PHILADELPHIA, PA.

Vyrai, kepures aukštin! Galų gale ir Philadelphijoje kaikas sužinojo, kad šiame "margame svviete" esama... lietuvių. Štai sausio 1 d. teisėjas Brown teikėsi supažinti išdidžiuosius yankius su "garsia musų tautos praeitimi" pono Gabrio minkyta ir kepta. Yankiai klausėsi ir sykiu su ponu Brownu dėkojo lietuviams už išgelbėjimą Europos civilizacijos nuo totorių ir tt. Tik jiems vis delto buvo neaišku, kaip tie Europos išgelbėtojai galėjo patįs pasiduoti totorių "globai"... "There's something wrong" — įkirto vienas Tamošius.

Po padalinimui to "gabriško pyrago" susirinkusiems ponas teisėjas pradėjo kitą "lekciją" — apie "seken strytą." Ponas teisėjas esą sužinojęs, kad lietuvių esama ir ant "seken stryto," Todel, kad atsiteisus už jų bočių nuopelnus Europoje ponas teisėjas žadėjo "pafiksyti" jiems "seken strytą"... Well — vis daugiau negu nieko. Tik ponas teisėjau ar tas žadinys nebus sapne radinys?

Beje, kalbėjo ir musų draugas Stilsonas. Tai "baisus bedievis", jis visuomet ragina žmones mokytis įstatų ir palaptį šios šalies piliečiais. O apie katekizmą nei žodelio! Na, na, Stilsone, o kas bus kuomet svietelis užmirš poteriauti? Ar sveikas nežinai, kad tai butų didesnis pavojus Europos civilizacijai (ji čia importuota), negu nuo totorių? Jei manim, priteli, netiki pasiklausk kunigų "Draugo". Exactly!

-:- -:-

Nesenai įvykusiam pirmos kuopos susirinkime buvo pakelta "Kovos" "gerumo" klausimas. Išnešta jos redakcijai užuojautos rezoliucija. Ištiesų tai ta rezoliucija buvo ne "užuojautos", bet smerkimo kitų soc. laikraščių už "svyravimą principuose" (nei vygėj!) Ir sugalvok tu man tokį "skymą." Man betgi rodosi, kad tie draugai daug geriau pasitarnautų savo principams, jeigu jie daugiau dirbtų jų įvykinimui gyvenime, o ne piktais smerkimais tokių jau draugų, kaip ir jie. Ar netiesa?

-:- -:-

Žmonės pradeda nerimauti del Lietuvių Dienos. Daugelis išmetinėja klerikalams: "na, matote, kuomet reikėjo aukų rinkėjų, tai jie nei lakštingalai mums čiulbėjo apie savo gerą širdį, o kai surinkome tas aukas, tai nenori nei klausytis musų reikalavimo... Dušytės, cikite, rinkite pinigų, sakė jie, o dabar paprašius jų, kad išduotų atskaitą tylį nei vandens įsisrėbę...

Well — palaukite, palaukite, "dušytės": kuomet ataugs kitos "vilnytės", jie ir vėl sugrįš kad apkarpius jus... Bet nepykite, aš esu geras ir nebesakau nieko. That's all.

-:- -:-

Kol kas dar dirbama. "Ant šiulderio" vis dar "susikrapštome." O toliau žinote, kaip dievas duos! **Kovietis.**

LOWELL, MASS.

Retai, labai retai tenka matyti laikraščiuose pranešimų apie šio miestelio lietuvių veikmą. Nors, tiesą pasakius, čia mažai kas veikiama, išskyrus socialistų kuopą. Bet ir apie pastarosios veikimą mažai kas pranešama. Taigi čia nors trumpai paminėsiu apie vietinės LSS. 203 kuopos veikimą. — Kiek laiko atgal kuopa pasisamdė nuosavą kambarį susirinkimams ir šiaip pašnekėsiams-diskusijoms laikyti. Vis delto, draugai, nepasitenkino vien kambariu. "Negi liksi sotus ar protingas žiurėdamas į tas plikas sienas" — daugelis sakydavo. Taigi nutarta įsigyti knygų. Bet kadangi musų kuopelė dar neturtinga, taigi neišgali įsigyti visų reikiamų knygų, tai pagelbon atėjo patįs draugai. Taip nesenai atsibuvusiame kuopos susirinkime keli draugai paaukavo iš savo kišeniaus net 7 dolerius. Tai didelė paspirtis musų neturtingam knygynėliui. Ačiu tiems draugams, kur nepašykštėjo kelių centų apšvietos darbui.

Beje, gruodžio 16 d. kuopa surengė smagų vakarą. Kuopos lošėjai-mylėtojai vaidino keturių veksmų komediją "Vagis". Lošėjai savo užduotis atliko puikiai. Atsilankiusieji buvo pilnai patenkinti. Žmonių buvo gana daug. Kiek man žinoma, kuopai liko šiek-tiek pelno.

Tik negera, kad vietos draugai visai neatkreipia atidžios į Sąjungos namo reikalą. Iki šiol, rodos, tik vienas d. J. Kuzbarskis tėra pasidarbavęs tuo reikalu: užsisakęs už keletą dolerių namo fondo kortų. Jį turėtų pasekti ir kiti kuopos draugai.

-:- -:-

Darbai eina pusėtinai. Bet esant nesvietiškam maisto reikmenų brangumui daugelis skundžiasi, kad vargiai suduri galą su galu... Girdi, kadaise uždirbome mažiau, vis delto buvo galima netik prasimaitinti, bet dar "burnelę-kitą išmesti"... O kas tame kaltas ar pagalvojo bent vienas? **Kuopietis.**

BRIDGEPORT, CONN.

Čia skursta taip vadinama "bepartyviškos partijos" kuopa. Keletą sykių jos vyrukai gavo gerai į kailį nuo socialistų. Norėdami "prirodyt" socialistų "nelogiškumą" jie pakvietė juos į debatus. Bet kadangi jų kuopoje nesirado tokio galijoto,tai prisiėjo jieškoti kitur. Bet niekur nesurado. Pusė bėdos butų buvę jei jie nebutų pakvietę socialistus: butų galima nutylėti ir laukti kitos "geresnės progos." Bet dabar pakvietė ir pakviestieji dargi sutiko • ir nėra kam apginti "bepartyviškosios partijos" kromelį... Kaip dabar išsisukti? Jų tainei socialistų įgaliotoji debatų komisija pareikalavo, kad tautininkų galiotai pirmoje savo kalboje prirodytų, kada ir kokiame reikale socialistai atsisakė remti Lietuvą (tokia maždaug turėjo buti debatų tema). Ir kas-gi? Jie atsisakė tai padaryti! Vadinasi, patįs kvietė ir žadėjo "prirodyti" socialistų nenuosakumą ir pabėgo! Drąsus vyrai, nėra kas sakyti.

Darbai pas mus eina vidutiniai. Vis delto nenorėčiau patarti vykt į šį miestą. Sena patarlė sako: "Kaip danguje, taip ir ant žemės." Kaip pas jus, taip ir Bridgeporte.

Bridgeportietis.

MILWAUKEE, WIS.

Tai užmiršta lietuvių kolonija. Rodos, kad čia ir lietuvių nesama... Gyvenu čia jau trečias mėnuo, bet nei sykio nemačiau žinutės musų laikraščiuose. Tuo gi tarpu lietuvių, kiek man pasakojo senesni vietos gyventojai, randasi apie 250. Randasi bent trįs draugijos — L. D. L. D., T. M. D. ir S. L. A. kuopos. Sulig išgalės jos darbuojasi, bet apie tą jų veikimą nevisi žino. O tai delto, kad mes neturime gerų ir sugabių korespondentų. Rodos, randasi žmonių, kurie neblogai valdo plunksną, bet... jie mat "užimti."

Darbai Milwaukee kol kas cina gerai. Bet gyvenimo ir darbo sąlygos, ypač pastarosios, nepakenčiamos. Kas blogiausia, kad čia giliai įleidęs šaknis tautinis šovinizmas. Lenkai neapkenčia lietuvių šie vėl savo keliu lenkų. Bloga, kad darbininkai, užuot kovojus su savo priešu, pešasi tarpusavyj.

Vijurkas.

DEBATAI "SOCIOLOGO" AL. M. RAČKAUS SR PAPRASTU. DARBININKU V. ANDRULEVIČIU.

(Tąsa).

Trečioji A. kalba: "Socializmas teorijoje nieko bendra neturi su Dievu, bet praktikoje jis kovoja su palaikytojais šiandieninės tvarkos, o kadangi Dievo tarnai palaiko tą tvarką, tai socializmas ir turi su jais ir-gi ko veoti. Be to, daug socialistų tiki į Dievą ir eina į bažnyčią. Jeigu socializmo vadovai pasakė ką apie tikėjimą, tai tas nereiškia, kad jau socialistai turi pildyti. Jie buvo žmonės ir todel mes, socialistai, nepripažįstame jų neklaidingais. Socialistai netiki į neklaidingumą, kaip katalikai į popiežiaus ar Kristaus neklaidingumą. Su priešais gi darbininkų, kunigais, mes negalime bičiuoliuotis."

Ketvirtoji R. kalba: "Kunigija su krikščionija nieko bendra neturi." Juokas visoje publikoje, kad darbininkas taip išgazdino "sociologą", jog tas Dievo tarnas atskyrė nuo Dievo ir jo mokslo. "Socializmas veda prie atėizmo, o be religijos doros negali buti. Socialistai pripažįsta kraugerystę, liuosą meilę!"

Ketvirtoji A. kalba: "Taip, socializmas veda liaudį prie apsišvietimo, apsišvietimas prie atėizmo. Gi krikščioniškoji dora nepadarė pasaulį doru. Žmogus juo tamsesnis, tuo nedoresnis, o tokia yra krikščionių, nes kaip statistika parodo, kad apie 3 nuoš. tikinčiųjų lietuvių temoka rašyti, kuomet socialistų tarpe 97 nuoš. moka rašyti. Reiškia, tamstos, Račkau, doros skelbimas yra tuščias. Tolaus Račkus nežino ką reiškia laisvai mylėti. Tai reiškia neparduoti meilės, kaip dabar yra krikščionių praktikuojama.

Penktoji R. kalba: "Krikščionįs ir pripažįsta tokią liuosą meilę." Matote, kaip negerai jaučiasi "sociologas" darbininko rankose, jis net ir "laisvą meilę" pripažino, kuomet jis sužinojo, kas tai yra laisva meilė. Jau Račkus bevcik socialistu pagrįž Chicagon.

Tolesni Račkaus užmetinėjimai socializmui: "Socializmas griauna mokyklas ir mokslą. Kur socialistų yra mokyklos? Socialistai yra fanatikai ir ignorantai.

Penktoji A. kalba: "Gerbiamieji! Jųs girdėjote kelius sykius, kad Račkus piktžodžiavo ir vadino mane ignorantu ir kelis sykius aš jį vadinau ignorantu. Taigi spręskite, kur geriau išmokina mandagumo, ar dirbtuvėje ar Loyolos universitatėje?" Račkų kaip ant žarijų pastatė. "Todel tėgul tie piktžodžiavimai Račkaus parcina jam pačiam." Ak tu pone! Kad šoks iš vietoš vienas vyčiukas, Rukštelis, ir kad ne medicinos studentas Bertašius, gal butų vyčiukas pagelbėjęs "sociologui", jei ne argumentais, tais nors kumštim atsilaikyti prieš darbininką -socialistą. "Socialistai neturėjo progos statyti mokyklų todel ir nestatė; beto, jiems geros valstijinės mokyklos."

Šeštoji kalba: "Nususęs socializmas suso ir sus" — studentiškai ir "sociologiškai. "Na ir kas jo nenorėtų, jeigu jis butų geras?" Tai tau, bobute, ir "sociologas," nežino, kad kiekvieną reformą yra sunku įvykinti? "Socialistas Bakuninas skelbė vergiją ir socialistai nori vergijos. Jie nori atimti spaudos laisvę, mat socialistų valdžia išleidinės laikraščius".

Šeštoji A. Kalba: "Aš nesikolioisiu su studentų", pradėjo Andriulevičius. "Bakuninas buvo anarchistas," taigi dar pasirodo "sociologo" žinojimas. "Laisvės negalės socializmas atimti, nes tuomet valdžios nebus o bus darbininkai, kuriuos liaudis kontroliuos. Taigi nėra ko bijoti Račkui, jis turės lygią tiesą spaudoje, kaip ir visi. Nevaldys tuomet "Samoderžavnij."

Septintoji R. Kalba: "Su mielu noru sutinku su tokia socialistų valdžia, kuri nevaržys laisvės". Na ir ką jųs sakote Račkus socialistas! O gal tik beginklis prieš darbininko argumentus. Tolesnieji Račkaus vaikiški užmetinėjimai. Girdi: "Socializmas nori, kad visi nešiotų vienodus rubus ir vienodą valgį valgytų. Socialistai seka fanatiškai savo vadus. Socializmas atneš vergiją."

Septintoji A. Kalba: Pajuokė, kad studentas dar tiki vaikiškiems sapnams, į nešiojimą vienodų rubų ir valgymą vienokio valgio. "Jau tuom studentas galėtų matyti, kad socialistai trokšta laisvės, kad jie reikalauja lygaus balsavimo. Tečiaus nemandagus gi Račkus."

Aštuntoji R. kalba: "Tamsta morališkos filozofijos nesi uostęs, o aš 2 metų studijavau. Taigi nemokyk mane mandagumo." Teisybė, "morališkos filozafijos žinovas" mandagiai atsakė. Matote. "Socialistų uždėtojai vadai buvo kapitalistai, todel jie negalėjo buti dorais. Jie buvo žydai."

Aštuntoji A. kalba: "Taip nekurie jų buvo kapitalistų sunųs. Bet jog vaikas gali užgimti bei išsigimti į savo senų-senelius, protėvius. Tamsta tai žinai. Ir matomai, kad taip ir buvo, nes jų, socializmo skelbėjų prigimtis stumė prie idealo. Jie turėjo gerai išlavintus ir prakilnius jausmus. Taigi, matai tamsta, kad ir iš milionierių šeimynos gali gimti genijus ir išsižadėti milionų." Šventa teisybė pasakyta, nes moksliškai yra pripažinta, kad kudikis gali buti bei išsigimti į protėvius, kurie gal buvo ir labai neturtingi ir prakilnios valios žmonės. Taip, socializmo skelbėjai ir buvo tokie. Račkus pajuto baisiai sugautas savo nežinojime. "Žydais daugumas jų buvo, bet kas tai tokio. Kristus, jo motina, tėvas ir visi šventieji buvo žydai, o jųs katalikai ir krikščionįs tikite, kad tie žydai buvo neklaidingi. Socialistai į savę-vadų neklaidingumą netiki."

Paskutinė Račkaus kalba: "Jeigu uždėjime socializmo dalyvavo žydai, tai socializmas negali buti darbininkams naudingas. Jie tiki į produkciją, o dailė ir muzika turės žlugti civilizacija ir kultura grius" — buvo paskutini ir, kaip matote, visai nelogikos "socialogo" Račkaus žodžiais.

Paskutinė Andriulevičiaus kalba: "Račkus galų gale pripažino, kad jeigu tik žydas, tai jau fe, kapitalistas. Reiškia, Račkus nepripažįsta žydų sau lygiais žmonėmis, tuom jau parodo, koklą krikščioniską meilę ir vienybę jis atstovauja. "Jeigu gi Račkus neapkenčia žydų, kam jie krauna turtus, tai kodel gi jis nemato, kad krikščionįs yra turtingiausi žmonės. Kumigai, vyskupai ir pagalios neklaidingasis popiežius yra milionieriai. Kam krikščionįs krauna pinigus, kodel jie nesekа Kristaus pėdomis. Civilizacija ir kultura tik tada pakils,

kuomet tautinė neapykanta žlugs, p. Račkau — buvo paskutini Andrulevičiaus žodžiai.

(Seka ant 5 pusl.)

Ką duoda biznieriams ir draugijoms graži

Štai ką pasakė vienas New Yorko dailės instituto profesorius apie tinkamus ir gražiai atliktus spausdinius: "Jeigu biznierius turi gražiai padarytus visus jo biznyje reikalingus spausdinius, tai tuo jisai liudija apie savo biznio švarumą, teisingumą ir t.t." Toliaus apie biznierius, draugijas bei kliubus jis šitaip sako: "Jeigu biznierius, kliubas ar draugija nekreipia atidos į tinkamą ir gražų savo spausdinių padarymą ir, reikale, bile kam pakiša prastai atspausdintą savo kortelę, laišką ar kitokį spausdinį, tai tas biznierius, draugija ar kliubas tuo parodo savo apsileidimą ir menką nusimanymą biznyje".

Todel visi biznieriai ir draugijos, norėdami augštai stovėti žmonių akyse, paveskite visus savo spausdinius NAUJIENŲ UNIJINEI SPAUSTUVEI, oji Jums alliks juos kuogražiausia, ir užtikrina, jog busite pilnai užganėdinti.

KAIP matote, kiekvienas "Naujienų" Spaustuvės darbininkas atlieka tik tam tikrą jam pavestą darbą, kuriame jis gerai išsilavinęs; todel ir visi darbai "Naujienų" Spaustuvėje padaromi gražiai, greitai ir tinkamai.

NĖ viena lietuviška spaustuvė neturi tiek daug darbininkų, kaip "Naujienų" Spaustuvė, nes nė viena jų negauna tiek spaudos darbų, kaip "Naujienų" Spaustuvė. Tas parodo, kad darbai, padaryti "Naujienų" Spaustuvėje, užganėdina kostumerius, ir jie tuos savo darbus noriau paveda atlikti "Naujienų **Unijinei** Spaustuvei, negu kokiai-nors kitai—**neunijinei.**

MES, "Naujienų" zeceriai, kaipo unijistai, norėdami pagerinti ir tų musų draugų buvį, kurie dirba neunijinėse spaustuvėse, meldžiam Jųsų, gerbiami skaitytojai, kad Jųs, duodami kam padaryt kokį-nors spaudos darbą, visuomet reikalautumėt ant to darbo Lietuvių Zecerių Unijos "label'io" (ženklelio). Patarkite to reikalauti ir savo draugijose.

REIKALAUDAMI ant spaudos darbų Liet. Zecerių Unijos label'io, Jųs priversite tų spaustuvių bosus pripažinti musų uniją. Jeigu gi šisai Jųsų reikalavimas nebus išpildytas, duokit visus savo spaudos darbus stačiai "Naujienų" Unijinei Spaustuvei. Tas mums duos progos dar daugiau įsigyti unijistų darbininkų.

MES pilnai pasitikime, kad susipratusieji "Naujienų" skaitytojai parems šį musų prakilnų prašymą, nes jie irgi yra darbininkai. Darbininkų gi reikalai—tai jų reikalai.

TURINTĮS kokių nors spaudos darbų, kviečiami užeiti "Naujienų" Spaustuvėn. Mes Jums tinkamai jus apkainuosime. Čia Jųs persitikrinsite musų žemomis kainomis ir pamatysite, kaip gražiai mes atliekame įvairius spaudos darbus.

NAUJIENŲ Spaustuvėje dirba netik patyrę darbininkai, bet joje randasi ir visos naujausios mados reikalingos spaudai mašinos.

PRAŠYKIT DARBŲ SAMPELIŲ PAŽIŪRĖJIMUI MES NORIAI JUMS IŠSIŲSIM.

NAUJIENOS

1840 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje
Leidžia NAUJIENŲ BENDROVE inc.
Kasdien, išskiriant nedėldienius

First Lithuanian Daily in America
Published Daily Except Sunday
BY THE
LITHUANIAN NEWS PUB. CO. Inc.

Užsisakomoji kaina:

Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams	$6.00, pusei metų $3.50.
Kitur, ne Chicagoje, metams	$5.00
Pusei metų	$3.00
Trims mėnesiams	$1.75
Dviem mėnesiam	$1.00
Kanadoje, metams	$6.00
Europoje, metams	$7.00

Terms of Subscription:

In Chicago, by carriers, per week, 12 cents. By mail one year,	$6.00; six months, $3.50.
Outside Chicago, by mail, one year	$5.00
Six months	$3.00
Three months	$1.75
Canada, one year	$6.00
European countries, 1 year	$7.00

Address: NAUJIENOS, 1840 S. Halsted, Chicago, Ill.

Rašytojų ir korespondentų prašome siunčiamus išspausdinimui laikraščyj rankraščius adresuoti tisiai Naujienų Redakcijai, o ne Redaktoriaus vardu. Reikia butinai rašyti aiškiai ir ant vienos popieros pusės, be to paliekant platesnius tarpus tarp eilučių. Redakcija pasilaiko visas teises rankraščius taisyti ir trumpinti. Netinkami spaudai raštai naikinami, arba gražinami atgal, jei bėgiu dviejų savaičių autorius pareikalauja jų ir išsiunčia krasos ženklelių pakankamai persiuntimo lėšoms apmokėt.

Asmeniškai Redaktorių matyti galima tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

Redakcijos Straipsniai

Atžagareiviška įstaiga.

Ginčai del 8 val. darbo dienos įstatymo atnešė ir gerų vaisių.

Kongresas tą įstatymą išleido, o geležinkelių kompanijos pasišaukė į pagelbą Augščiausįjį Teismą, kad jį panaikinti. Teismas mat turi galios bent kurį įstatymą apšaukti priešingu konstitucijai ir padaryti jį be vertės.

Šitos situacijos netikumas puolė į akį ir plačiausiai visuomenei. Nes juk ištiesų yra labai keista, kad devynetas asmenų, nešiojančių teisėjų vardą, stovį augščiau už įstatymų leidimo įstaigą, susidedančią iš visos šalies atstovų.

Žmonės pamatė, kad ta teismo privilegija yra aršiausis pasikėsinimas ant demokratijos teisių. Ką žmonės iškovoja įstatymų keliu, tą keletas kapitalistų pataikunų gali atimti. Visuomenės upas sukilo prieš tą įstaigą .

Šitokiu momentu atsirado kongrese žmogus, kuris turėjo drąsos padaryt griežtą žingsnį. Vienas senatorius, vardu Owens, įnešė kongrese rezoliuciją, pagal kurią teisėjas, apšaukęs kokį-nors kongreso išleistą įstatymą priešingu konstitucijai, turi but tuoj prašalintas iš vietos.

Ką kongresas pasakys ant to, pamatysime. Jeigu jisai nepriims tos rezoliucijos, tai jisai pažemins save žmonių akyse. Rezoliucijai neperėjus kongrese, turės stot į kovą prieš Augščiausįjį Teismą socialistai. Darbininkai šitoje kovoje bus jų pusėje.

Pasilinksminimo proga.

Drg. Shiplacoff prirengė įstatymo sumanymą, draudžiantį krutamųjų paveikslų teatrams kelti įžangos kainas nedėldieniais. Tą sumanymą jisai paduos New Yorko valstijos legislaturai.

Dalykas tai yra nedidelis, bet vis delto verta atkreipt į jį domą. Jisai gana gerai charakterizuoja socialistus.

Socialistų Partijos atstovas New Yorko legislaturoje nori, kad žmonės šventadieniais turėtų progos pasilinksminti. Šiokiomis dienomis jie dirba. Tik nedėliomis jie gali ilsėties. O be pasilinksminimo tikro pasilsio nėra. Drg. Shiplacoff reikalauja, kad įstatymai suvaržytų pasilinksminimo įstaigų savininkus, kurie dabar plėšia žmones, skirdami augštas kainas nedėldieniams.

Yrą žmonių, kurie į pasilinksminimus šventadieniais žiuri labai blogai. Prie jų priklauso visų-pirma katalikiškoji dvasiškija. Kur ji turi daugiau galios, tenai ji priverčia uždaryt nedėldieniais viską, išskiriant bažnyčias. Žmonės, girdi, turi nedėlioje melsties ir dėkavot Dievui, o ne išdykaut. Taip esą paties Dievo prisakyta.

Baltimorėje, kur sėdi vyriausis Rymo agentas šioje šalyje, kardinolas Gibbons, kunigams pavyko tą neva Dievo prisakymą įvykinti gyvenime. Tenai nedėldieniais uždaroma visos užeigų vietos; tik bažnyčios atdaros. Na, o kas iš to gera? Žmonės, nerasdami niekur jokių viešų pramogų, suseina į stubas ir maukia rudį arba baltakę nuo ryto iki vakaro. Dievui garbės iš to tur-but nedaug tėra.

Socialistų supratimu, žmonės turi but ne davatkos ir ne "mukariai". Pasninkai su maldomis ne kelia žmogų, bet puldo. Darbininkui gana jau ir tos "pakutos," kurią jis atlieka, šešias dienas savaitėje besikankindamas fabrike.

Ne nuobodulio ir išsižadėjimo reikia žmonėms, o daugiau džiaugsmo ir linksmumo gyvenime. Gyvenimas yra tam, kad gyventi.

Tėvynės gynimas.

Šis klausimas pasidarė labai opus dabartinės karės laiku. Socialistų nuomonės sulig juo yra ne vienodos ir del jo kįla jų tarpe smarkių ginčų.

Tų ginčų atsirado ir pas Amerikos lietuvius socialistus.

Nesenai "Naujienose" buvo paskelbta redakcinis straipsnis, kuriame peržvelgiama nuomonių skirtumai, apsireiškusieji tarpe socialistų tėvynės gynimo klausime. Tenai mes nurodėme, kad tame klausime pas socialistus yra trįs pamatinės srovės. Dabar pakalbėsime apie jas dar šiek-tiek smulkiau.

Pradėsime nuo tų socialistų, kurie griežtai atmeta tėvynės gynimą. Jiems pritaria ir musiškiai kairieji iš "Kovos" ir "Naujosios Gadynės".

"Kovos" redakcija (t. y. drg. V. Kapsukas) jau keletą kartų išmėtinėjo "Naujienoms", kad jos "stojančios" už tėvynės gynimą. Kame yra to dalyko blogumas ji, tiesa, niekuomet aiškiai nepasakė. Nupeikė ir tiek. Ji mat paprastai, kaip teisingai pastebi "Laisvė", yra labai biedna argumentais ir išvadžiojimais. Kas ne pagal jos nuomonę, tai ji tą pasmerkia, paliepia sąjungiečiams "netikėt" ir atliktas kriukis.

Šitoks kovos budas su priešingomis nuomonėmis yra ne tik bergždžias, bet ir kenksmingas. Pirma negu organizacijos nariai išmoksta suprast dalyką, jau jie tampa suerzinti, sukurstyti prieš vieni kitus, o tada nuoseklios diskusijos darosi labai apsunkintos.

Sprendžiant ne tiek iš musiškių kairiųjų polemikų, kiek iš to, ką sako apie tėvynės gynimą tie autoritetai, kuriais jie remiasi, galima numanyt, jogei tėvynės gynimas atmetama visų-pirma delto, kad jį skelbia dešinieji Europos socialistai. "Social-patriotai" pripažino tėvynės gynimą ir ve kur jie nuėjo: balsuoja už karės kreditus, remia valdžias, nesistengia sustabdyt karę, išsižada klesų kovos ir t.t. Ergo: tėvynės gynimas yra blogas dalykas.

Paskui: po tėvynės gynimo skraiste Europos valdžios įvedė savo šalis į karę. Vardan tėvynės gynimo jos tą karę tęsia. Karės tikslas--užgrobti ir pavergti svetimas šalis, o jis dengiama "tėvynės gynimo" obalsiu. Reiškia, tas obalsis yra sugalvotas tik žmonių apmulkinimui ir tikrų plėšriosios buržuazijos siekinių paslėpimui. Socialistai tokiam obalsiui negali pritarti.

Na, bet gerai. Socialistai, sakysim, atmes "tėvynės gynimą", o kaip bus su tėvyne — ar jos jie taip-pat turi nepripažinti? Jeigu socialistai pripažins tėvynę, tai kaipgi jie galės atmesti tos tėvynės gynimą?

Daugelis tėvynės gynimo priešų iki šito klausimo neprieina. Bet nuosekliaus protaujantįs tarpe jų duoda atsakymą ir į jį. Jie sako: mes atmetame ne tik tėvynės gynimą ,bet ir pačią tėvynę. Mes nepripažįstame tėvynės, ir delto, kad mes jos nepripažįstame, tai mes esame priešingi ir jos gynimui. "Darbininkai neturi tėvynės" ("Komunistų Manifestas."). "Tėvynė" yra kapitalistų dalykas, ir jie ją ir privalo ginti, kuomet ji atsiduria pavojuje. Darbininkas, kuris sutinka ginti tėvynę, tarnauja savo klesos priešams, savo išnaudotojams.

"Naujienos" šitokiam klausimo rišimui nepritaria.

Nepripažinti tėvynės reikštų nepripažinti tautos; nepripažinti tėvynės reikštų nepripažinti teisės tautai savarankiai gyvuot ir savo likimu rupintįes; nepripažinti tėvynės reikštų neskaityt blogu daiktu užkariavimų ir tautų pavergimų. To socialistas juk negali.

Socialistai pripažįsta tautas ir jų teises, ir niekas taip energiškai nekovoja prieš užkariavimų ir pavergimų politiką, kaip jie. Taigi jie pripažįsta ir tėvynę.

Bet tai yra, arba bent turėtų but, pats savaimi suprantamas dalykas. Keista tiktai, kad del jo dar gali kilti ginčų socialistų tarpe.

Keblumas su tėvyne yra ne klausime apie jos pripažinimą arba nepripažinimą, o visai kitur, butent: pačioje tėvynės reikšmėje.

Kas yra tėvynė? Į šitą klausimą atsako socialistas visai kitaip, negu buržuazijos atstovas. Ir šitie atsakymai rodo, kad nors tėvynę pripažįsta ir socialistas ir buržuaziškas patriotas, bet tarp jų yra didžiausis skirtumas.

Buržuazijai tėvynė yra suma tų turtų, kurie randasi joje ir kuriuos ji gali su jos pagelba įgyti. Darbininkai turtų neturi, todel jie neturi ir tokios tėvynės, kokią pripažįsta buržuazija.

Bet tie turtai, kuriuos šiandie valdo savininkų klesa, ateityje juk priklausys proletariatui, — kuomet pastarasis nuvers savo išnaudotojų jungą ir paims valdžią į savo rankas. Kad to atsiekus darbininkai kovoja su savo priešų klesa, ir visa, ką jie toje kovoje laimi — daugiau laisvės, buvio pagerinimas, intekmė į šalies valdymą, organizacijos ir t.t. — darbininkai "turi". Darbininkams todel negali nerupėt jų šalies likimas; reiškia, jie negali bešališkai žiurėt ir į išlaukinių (svetimų) spėkų mėginimus įsikišt į jų šalies reikalus.

Bet tai dar ne viskas. Šių dienų visuomenės tvarkos išnagrinėjimas rodo, kad vienos šalies likimas yra ankštai surištas su šitos šalies. Darbininkai todel negali nepaisyt ir to, kas dedasi kitose šalyse.

Socializmo mokslas stato prieš darbininkus visai kitokį tautų ir šalių sugyvenimo idealą, negu tas, kurį turi buržuazija. Prakilniausias dalykas, kurį yra sugalvojus buržuazija apie tautų santykius yra kiekvienas atskiros tautos laisvė. Socialistai tą ideją ne taip augštai stato. Jie nurodo, kad ta laisvė šiandie visai neįvykinama gyvenime, ir jie sako, kad tautos turi žiurėt ne vien kiekviena savo gerovės, o ir visos žmonijos gerovės; bendras tautų labas turi stovėt augščiau už atskirą tautos labą.

Socialistai skelbia tarptautiškumą. Todel jie remia anaiptol ne kiekvieną savo tautos žingsnį ir siekimą; dažnai gali buti taip, kad socialistai eis prieš savo tautos pastangas atsiekti kokio-nors tikslo (pav., užkariaut svetimą šalį).

Vadinasi, gint ar neginti tėvynę socialistui yra daug painesnis klausimas, ne kaip aiškina kairieji. Pirma negu davus atsakymą į jį tam tikrame atsitikime, reikia atsižvelgti į visas to atsitikimo aplinkybes. Vieno amžino recepto socialistui nėra.

Štai delko mes ir atsisakome priimti "koviečių" siulomąjį "principą", atmetantį tėvynės gynimą. Jisai yra ne marksistiškas.

Tur-but nėra reikalo aiškinti, kad tokia musų pozicija yra visai kas kita, negu dešiniųjų socialistų patriotizmas. Šitie socialistai yra patriotiški buržuaziškoje prasmėje. Teoretiškai jie stovi arčiau prie kairiųjų, negu prie marksistų. Dešinieji socialistai, kaip ir kairieji, nemato, koks skirtumas yra tarpe socialistiškos ir buržuaziškos pažvalgos į tėvynę. Jie žino tik buržuazišką tėvynę. Dešinieji ją priima, o kairieji atmeta.

Apžvalga

"TĖVYNĖS" PRIEDAS.

Pildydama paskutinio S. L. A. scimo nutarimą, "Tėvynė" pradėjo leisti mėnesinį priedą moterims ir vaikams. "Tėvynės" redakcija vadina tą priedą "moterų ir vaikų laikraščiu."

Apie to priedo uždavinius redakcija sako:

> Moterų laikraštis jau nebe naujiena pas mus. Tokius laikraščius leidžia katalikiškoji moterų organizacija ir progresistės (socialistės). Nebuvo dar bepartijinio laikraščio. Tikimės, kad tokio laikraščio vietą nors išdalies tuo tarpu atstovės šis "Tėvynės" priedas.

Susivienijimas nėra partijinė organizacija. Svargiausis Susivienijimo tikslas — jungimas vienon broliškon savitarpinės pašalpos organizacijon visų lietuvių be skirtimu tikėjimo ir politikos pažvalgų. Čia yra užtektinai vietos abiem lytim; čia išsitenka tautietis, socialistas, katalikas; čia niekas nereikalauja iš įstojančiojo, kad jis išsižadėtų savo pažiurų. Tai gi ir šisai priedas turėtų buti toks, kad patenkintų platesnius, negu partijų, reikalavimus, kad čia butų išreiškiami musų troškimai, musų pažiuros, nevaržomos partijų disciplina. Taigi šičion ir užreiškiame, kad mums rupės ne partijos, ne kova su jomis, bet supažindinimas musų moterų su jų, kaipo moterų pareigomis, su tuo, kas dedasi moterų pasaulyje, prie ko turi moteris siekti. Mums rupės taip-pat ir tai, kad musų organizacijoje moteris butų netik narė, užsimokanti savo mokestis, bet ir organizacijos darbininkė, prisidedanti prie Susivienijimo augimo ir prie platinimo to labo, kokį Susivienijimas neša lietuviams išeivijoje. Greta to viso mums rupės supažindinti musų moteris su jos pareigomis sulig jos vaikučių. Šitam paskutiniam tikslui atsiekti nemaža, tikimės, pagelbės vaikams skiriamoji šio laikraščio dalis...

Sulig Vaikų Laikraščio irgi turime šį-tą pasakyti. Nereikia manyti, kad visa, kas jame telpa ir tilps, tinka tiktai vaikams. Ne. Daugelis raštų, — gal ir visi, — tinka ir tiks ir suaugusiems.

Ne vienas musų ir suaugęs žmogus yra vaikas dvasioje, prote. Ypatingai vaikais galime pavadinti tokius musų brolius, kurie nelankė mokyklų, kurie patįs savaime vos pramoko šiek tiek rašto. Dar didesniais vaikais galima pavadinti tuos musų brolius, kurie visiškai nepažįsta rašto. Jiems reikia tokių paaiškinimų ir pamokinimų, kaip ir vaikams, ypatingai sulig daugelio klausimų įvairiuose gamtos apsireiškimuose, sulig klausimų visuomenės surėdyme ir t. p.

Ne vienas musų "suaugusių vaikų" kratosi nuo skaitymo dėlto, kad nesupranta musų laikraščių kalbos, kad jam neprieinama yra tas, kas prieinama plačiau apsiskaičiusiems žmonėms. Tokie žmonės kaip tik ir ras sau tinkamo pasiskaitymo Vaikų Skyriuje, kur ne kartą tilps lengvos ir pamokinančios pasakaitės, eilės, straipsneliai iš gamtos mokslų, iš historijos, iš išradimų ir t. p.

Daugelis musų žmonių šalinasi nuo skaitymo ir dėlto, kad musų laikraščiuose kaip nusiskundžia perdaug randa barnių, ypatiškumų, kritikų. Nusibosta jiems musų vaidai, — meta jie šalin laikraštį, sakydami kad iš jų nepasimokinsi!.. Gal jie turi tiesą. — nežinome. Taigi jiems kaip tik tiks musų Vaikų Skyrius, kurį skaitydami jie galės pasilsėti dvasia, nesa kas gali buti skaistesnio, kaip vaikų siela, nesuteršta jokiais gyvenimo purvais? Tokiomsgi sieloms pritaikytų raštų mes ir jieškome musų Vaikų Skyriui.

Aplenkiant tuos žmones, apie kuriuos čia minėjome, pirmutinėje vietoje, suprantama, mums rupės musų vaikų reikalai. Norėsime kad jie, skaitydami musų Vaikų Skyrių pamylėtų savo kalbą, apsipažintų su ją arčiau, pažintų savo tėvų tėvynę, išmoktų ją mylėti...

Pirmas to "moterų ir vaikų laikraščio" numeris daro nepergeriausią įspudį. Jam truksta gyvumo ir mokėjimo prisitaikyt prie įsilavinimo laipsnio savo skaitytojų. Suaugusiems jisai perskystas, o vaikams pernobedus. Nors priedo redakcija sakosi norinti padaryt jį bepartyvišku, vienok jisai turi aiškią tautininkų spalvą.

ŠKOTIEČIŲ POLEMIKOS.

"Naujienoms" tapo prisiųsta pluoštas iškarpų iš škotijos lietuvių socialistų laikraščio "Rankpelnio." Kadangi to laikraščio dabar neleidžia Amerikon karės cenzura, tai amerikiečiams bus gal indomu bent iš minėtų ištraukų pamatyt, kas dabar dedasi pas Škotijos socialistus.

Darbų, kaip matyt, pas juos nedaugiausia. Jų organizacija didelio veiklumo neparodo, o laikraštis silpnėja. Tas pareina, žinoma, pirmiausia nuo sunkių aplinkybių, kuriose priseina gyvent "Rankpelniui" karės metu, bet tur-but ne mažam laipsnyje ir nuo tos dvasios kuri užviešpatavo Škotijos socialistus.

Pas juos dabar pastebima koks-tai keistas palinkimas prie kivirčų, pasiputimas, ir nepaprastas įsitikėjimas į asmenis. Škotiečiai nuo to laiko kaip jų tarpe pagyveno V. Kapsukas, įsi dėjo sau į galvą, jogei tiktai tas draugas esąs tikras socialistas, o visi kiti niekai. Apie šį palinkimą prie "didvyrių garbinimo" liudija sekama ištrauka iš "R—io":

> Kaip matyt iš Amerikos lietuvių laikraščių, tai Kapsukas, netrukus liks visų tenai išleidžiamų laikraščių redaktorium. Grigaitis pasitraukė iš "Naujosios Gadynės" — Kapsukas jo vieton. Vidikas apleido "Kovą" — Kapsukas vienas laikosi, mo- "Moterų Balsą" — Kapsuko ters rengiasi pradėt leisti "Moterų Balsr" — Kapsuko pagelbos prašo ir t.t.: be Kapsuko nei žinksnio nežengia. Kurgi dingo, po šimts pypkių, tie pasak d. Vasaičio garsieji Amerikos lietuvių veikėjai? O gal jie pamatę Kapsuką visi už "Kardo" nusitvėrė? Matai, o d. Vasaitis tik-ką dar škotiečiams rekomendavo sekti amerikiečių garsiuosius veikėjus.

Drg. Vasaitis gyvena Londone ir porą kartų pabarė škotiečius už jų nerangumą; tai "R-is" ant jo už tai pyksta. Per drg. Vasaitį amerikiečiai patyrė ir apie "garsųjį" Kapsuko laišką apie pusfrakius ir alų.

Indomu bus gal pažiurėti ir ką rašo "R-is" apie tą laišką. Viename straipsnyje jisai sako:

> D. Kapsukas nuvažiavęs Amerikon tuoj mums parašė savo įspudžius, kurių jis tenais įgavo. Žinoma, tas pats reginys ne kožnam vienam suteikia vienodą įspudį ir ne kožno įspudis yra lygiai svarbus ir teisingas — tai priklauso nuo žmogaus psychologijos išsitobulinimo. Da daugiau. Tas pats reginys ir tam pačiam žmogui ne kožną kartą suteikia vienodą įspudį. Taigi trumpai pasakius, į visokius įspudžius nereikia perdaug domos atkreipti. Ir "R-ny" talpindamų d. Kapsuko įspudžius atsiųstus iš Amerikos, visai nemanėme, kad tai visame kame grįniausia teisybė ir tikrai taip yra, kaip kad pasakyta. Bet taip manydami truputį apsirikome, nes kuomet draugai amerikiečiai pradėjo tuos įspudžius kritikuot, buvo matyt, kad d. Kapsukas rašė teisybę. "Laisvė" ir "Naujienos" nei užginčyt nemėgino kad amerikiečiai mėgsta išsigerti ir kad visur doleris veikia. Tik, žinoma, amerikiečiai ne taip jau prastai žiuri į tuos dalykus.
>
> Kaip ten nebuvo su tais įspudžiais, mums gali perdaug nerupėti — tai dalykai tarpu d. Kapsuko ir draugų amerikiečių ir tik jie gali juos tinkamai apvertinti. Mums daugiau turi rupėti mus-pačių reikalai, su kuriais kas dieną susiduriame; mes turime žiurėti, kad pas mus nieks nejgautų blogų įspudžių, kuomet peržiurinėja musų darbus ir visus pasielgimus. D. Kapsukas pas mus gyveno, bet, matyt, įspudžių jokių, nei blogų nei gerų, iš mus jis neišsivežė, nes čia gyvenimas visai neįvairus. Kas kita Amerikoj.
>
> Bet d. Vasaitis, nors ir negyvendamas Škotijoj, parašė didelį pluokštą "įspudžių" apie mus, iš kurių škotiečiai turėjo gana daug juoko. Vėliau d. Vasaitis iškirpęs iš "R-nio" tuos savo "įspudžius" nusiuntė "Laisvei" (o gal ir Gabrio biurui juos siuntė) ir ten jie buvo sunaudoti kaipo labai didelės svarbos faktai apie Škotijos lietuvių socialistus. D. Vasaitis savo "įspudžiuose" sako, kad negavęs nuo LSS. C-ro K-to sekretoriaus atsakymo, bet sekretorius per "R-nį" pranešė, kad atsakymą išsiuntęs ir vėliau d. Vasaitis, nors ir daugiau "įspudingų" laiškų mums atrašė, to neužginčijo. Bet siųsdamas savo "gromatą" į Ameriką, sekretoriaus apkaltinimą vistik paliko. Butų labai gerai, kad Londono LSS kp. praneštų mums, ar gavo tą laišką, ar ne? D. Vasaičiui taip-pat prastą įspudį daro, kad iš "R-nio" jis negali gauti kokių reikia knygų. Jis turbut nežino, kad R-nio" spaustuvė tai nėra jau toks maišas, iš kurio butų galima pasiimti ko tik reikia. Kiti d. Vasaičio "įspudžiai" tokios pat vertės, kaip ir paminėtieji, tat nėra reikalo į juos nei atsakinėti. Jis moka rašyti ir gali rašyti apie tokius dalykus, kurių nei žino nei matęs

yra. "Laisvė" išcitavus "svarbiuosius" d. Vasaičio, "įspudžių" punktus, padarė tokį išvedimą:

"Am. socialistai važinėja, prakalbas sako, trankosi ir už tą savo triusą pareikalauja atlyginimo. Škotijos socialistai priešingi atlyginimui, todel niekur nevažiuoja ir veikia tik savo kuopose. Dabar lai skaitytojai pasako, kurie didesnę naudą atneša."

Mes norėtume žinoti, kas ir kur kalbėjo arba rašė, kad Škotiečiai geriau veikia negu amerikiečiai ir kad jie butų priešingi kokiems ten atlyginimams, kaip kad čia pasakyta. O jeigu škotiečiai ką nors gerai veikia, tai tas da nereiškia, kad amerikiečiai turi da blogiau veikti.

Kitam straipsnyj "R-is" vėl grįžta prie tos temos ir pasakoja:

Kaip žinoma, "R-ny" buvo atspausdintas d. Kapsuko laiškas iš Amerikos, kurį jisai atsiuntė draugams škotiečiams išreikšdamas įspudžius kuriuos ten nuvežiavęs pastebėjo. Mes, dėdami laikraštin tą laišką, jokios pastabos nepadėjome, nes maněme kad draugai amerikiečiai jeigu matys reikalo, patys pasakys kas reikia. Bet kuomet jie tą laišką pamatė (pav. "Laisvė" ir "Naujienos"), tai ne tiek d. Kapsuką bara del jo, kiek škotiečius. Išpradžių "Laisvė" tuo laišku džiaugėsi ir sakė, kad iš jo bus visiems naudos. Bet vėliau, nežiurint tos naudos, pasakė, kad "R-ny" buvęs patalpintas veikiausia kam nors atsiųstas asmeniškai laiškas ir delto, žinoma, jis neturi jokios vertės. Ir kiek kartų "L." apie tą laišką tik rašė, visuomet minėjo škotiečių įvairias "cnatas", prikaišiojo "akėjimą" amerikiečių ir daug kitokių nemalonių žodžių į mus paleido, nors mes prie to laiško nei žodžio nesame pridėję ir nesama jame statomi pavyzdžiu amerikiečiams. Nieku gyvu negalima suprast, delko tuos prikaišiojimus "Laisvė" mums statė.

Su "Naujienoms" da blogiau. Jos, remdamosios d. Kapsuko laišku ir vieno žmogaus iš Londono nusiųstomis iš "R-nio" iškarpomis, daro išvadą, kad "R-nis" "betarkuodamas" Amerikos lietuvių socialistų laikraščius, jų taktiką ir kitką, "neteko 200 skaitytojų ir beveik "priėjo prie bankruto".. "Šitaip, sako, atsitinka tuomet, kuomet žmonės, ažuot savo reikalais rupinęsi, pralcidžia laiką bergždžiams svetimų nuodėmių nagrinėjimams."

Mes, peržiurėjome visus "R-nio" numerius nuo to laiko, kuomet d. Kapsukas paliovė jį redagavęs, ir nei žodžio neradome, kur butų "tarkuojama" Amerikos socialistai. Kapsuko laiškas — tai ne musų darbas. Jeigu mes dėdami prierašą prie Londono to žmogaus laiško paminėjome "Kardą," tai tik delto, kad jis tą "Kardą" augščiausia iškėlęs gynė musų nepuolamus amerikiečius. Svarbesnio, kaip "Kardas", jisai nemato Amerikoj. "Londone vieno "Kardo" išplatinama 30 egz.", det kiek kitų laikraščių išplatinama visai nemini.

Matydami draugų amerikiečių ant mus užsipuldinėjimus ir "R-y" neradę iš savo pusės nieko blogą jiems pasakytą, mums reikia manyti, kad Amerikoj vaidinasi.

Kad "R-nis" neteko apie 200 skaitytojų, tai visai ne delto, kad jame buvo atspauzdintas d. Kapsuko laiškas, bet tik delto, kad valdžia beveik niekur jo nebeišleidžia.

Prie progos, mes reikalaujame, kad d. Vasaitis nurodytų tą "R-nio" numerį, kur amerikiečiai pavadinti mulkiais ir kuo jisai remdamasis parašė "R-niui" ir vėliau nusiuntė amerikiečiams šitokį sakinį: "... O jeigu jau ir butume tokiais vyrais, tai visgi geriau tuos purvus palikt mainose, o nedrabstyt jais amerikiečių laikraščius"?

Tuomet ir amerikiečiams butų geriau apie mus spręsti.

Mes, žinoma, del tų keistų "R-io" rašymų neisime su juo į ginčus. Kas reikia, pasako jam drg. Vasaitis straipsnyje, kuris telpa šiame "N-ų" numeryje. Škotiečiams galime tiktai pakartot tą patarimą, kurį jiems davėme seniau: mažiau kiškite nosį į amerikiečių reikalus, apie kuriuos jųs nieko neišmanote. Tai bus sveikiau ir jųsų organizacijai ir laikraščiui.

Atsakymas "Rankpelniui".

Jums prie "progos" ir man prie progos. Leiskite ir man dar porą žodžių pasakyt. Pirmiausia štai ką—"R-nio" redaktorius visuomet kalba už visus sąjungiečius ir visų vardu. Leiskite bent porą žodžių ir kitiems pasakyt.

Perspausdindami "R-nyj" iš "Laisvės" ir "Naujienų" pastabas ar, sakysim, kritikas, škotiečiams ir "R-niui" butų daug geriau, kad perspausdintumet ištisai žodis į žodį arba nors neiškraipytumėt mintį, žodžius ir sakinius, tuomet gal pasibaigtų tie nemalonųs komentarai. Nemanykit, kad kiti žmonės yra toki jau silpno proto sutvėrimai, kuriems vieną syk galima pasakyti vienaip, o antrą — kitaip ir bus gerai. Tai ne! "R-nis" pasiima sau tinkamą sakinį ir duoda savo išvirkščias pastabas. Apie tokias pastabas vėliaus "R-nio redaktorius perskaitys amerikiečių laikraščiuose. Dabar aš tik patėmysiu "R-niui" tai, kad "Naujienos" visai netaip sako arba, geriau sakant,, visai nesako, kad "R-nis" nustojo 200 skaitytojų už tai, kad jame buvo atspausdintas drg. Kapsuko laiškas. "Naujienos" apie "R-nio" skaitytojų sumažėjimą pastebėjo jau ir tada, kada drg. Kapsukas buvo Škotijoj. Tas buvo patėmyta iš L. S. S. raporto 1915 m., kuomet "R-nis" buvo leidžiamas da visur į Ameriką ir kitur. O "R-nio" skaitytojų skaičius buvo sumažėjęs. Pažiurėkit, kas sakoma raporte iš 1915 m.. Prie to galima pasakyti, kad daugeliui "R-nio" skaitytojų, turbut ,ne labai gerai patiko tos nevykusios amerikiečių kritikos. Jų laikraščių ir tas nuolatinis bubnijimas apie Olišauskius, Yčus, Gabrius, Janulaičius, Jurgelionius, Bulotus ir da visus kitus, kas didžiumai "R-nio" skaitytojų gal buvo visai nesvarbu, o tik nuobodu skaityti ir tankiausia esti taip, kad tie grynieji teoretiški raštai ir ve tokios kritikos buva tik organais nuo atpratinimo skaityti. Taip pasitaiko ir su kalbėtojais, kurie atpratina prakalbų klausyti "R-nis" ant dviejų lapelių norėjo užrėkti visus lietuviškus veikėjus, laikraščių leidėjus ir jų redaktorius. Tas gal ir prisidėjo prie sumažėjimo skaitytojų. Mes galėjome tik pasidžiaugti gerąja "R-nio" pakraipa...

"R-nis" talpindamas drg. Kapsuko laišką gerai žinojo, kad "R-nio" į Ameriką jau neįleidžia, bet redaktorius jo tą "didį" laišką be jokio prierašo patalpino ir tylėjo per kelis mėnesius del šventos ramybės. Su teisybės žodžiais neužsimoka skaityties! Kapsukas kad ir but da puikiau apšmeižęs amerikiečių socialistus, tai tas nieks — jo autoritetas Amerikoj atsakys, o čia "R-nio" skaitytojai lai mano, kad tai gryniausia teisybė. Bet štai ant nelaimės pamatė, kad amerikiečiai tą garsųjį laišką jau turi ir puikiai pajuokė Kapsuką ir jo laiško turinį, o sykiu ir škotiečius. Dabar jau "R-nis" kalba šiaip ir taip. Kreipėsi ir prie Londono kuopos ir prie Vasaičio reikalaudamas faktų. Daro lyg nežinodamas, kame čia dalykas, lyg iš miego pabudęs.

Duodamas atsakymą ant atsakymo arba, kitaip sakant, ant "R-nio" redaktoriaus ir C. K-to sekretoriaus prierašo, sakiau kad aš jokio laiško nesu gavęs iš C. K-to sekretoriaus, o taipgi negavo ir kiti draugai londoniečiai. Jeigu but siuntęs man laišką, kaipo atsakymą į mano klausimą, tai bučiau ir gavęs ir skaitęs kuopos susirinkime. Bet greičiausia gali buti taip, kad visi neatkreipė atydos ir nesiuntė. Joki laiškai siunčiami iš Škotijos mano adresu niekad nėr prapuolę "R-nis" tą mano atsakymą netalpino, o už mėnesio laiko sugrąžino atgal ir prie to atsiuntė savo "gromatą" persiprašydamas, kad netalpino ir kad ilgai nesugrąžino man atgal. Dabar ve kreipėsi į Londono kuopą, klausdami ar negavote laiško nuo C. K-to sekr.. C. K-to sekr. prisipažino, kad siuntęs man. O "R-nis" turbut mano, kad laišką sekretorius siuntė tokiu adresu: L. S. S. 21 kp., London, England, — perduokite Vasaičiui.

Užtai gal ir klausė kuopos, ar negavote laiško nuo C. K-to sekr. d. V. Sinkevičiaus.

"R-nis reikalauja, kad Vasaitis nurodytų tą "R-nio" numerį, kur amerikiečiai pavadinti mulkiais... —Well— ar žinote ką, aš duosiu svarą ($5) "R-nio pašalpai, jeigu "R-nio redakcija prirodys, kur ir kam aš esu sakęs arba kokiam laikraštyj rašęs, kad "R-nis" amerikiečius vadina mulkiais.

"R-nio redaktorius gana gerai supranta ir žino, kad aš laišką rašiau ne vien "R-nio" personalui. Tai buvo **"atviras laiškas Škotijos dra ugams"**, "R-nio" redaktostato už savo nugaros visus škotiečius. Ana, kodel drg. V. Sinkevičius, C. K-to sekretorius, suprato. Jisai atsakydamas man per "R-nį" sako:

"Vasaitis savo laiške kaip pradėjo duot vėjo, tai kliuvo visiems: ar kuris kaltas ar nekaltas. Taigi d. V. S., pripažįsta, kad esama ir kaltų. Girdi, gavo "R-io" redaktorius, C. K-tas, sąjungiečiai ir visi... Aš parašiau atsakymą, kaip C. K-to sekretoriui, taip ir "R-nio" redaktoriui. Tame mano atsakyme buvo nurodyta, kad "Rimbo" No. 1 pastabose "Grudeliuose" sakoma šiaip: "Amerikos lietuvių spauda (ar ne socialistų spauda?) užpyko ant "R-nio" už gerus patarimus kas del jų laikraščių turinio. Mulkiai! Dėkavoti reikia už gerus pamokinimus, o ne zurzėti." Kas tai per pamokinimas, kad turėjo pykti. Turbut gniužte purvų, ar ne? Berods, "Rimbas" nieko bendra neturi su musų sąjunga, taip sako "R-io" personalas. Tik taip sau sąjungiačiai" priguli prie to "Rimbo", jame rašą, piešią paveikslus ir tt.

Na o kiek "Kardas" turi bendra su L. S. S. A.? Kodel taip greit prikišot amerikiečiams "Kardą", sakydami: "Yra pasaulyj daug socijalistų organizacijų, kurios didelius darbus nuveikė nė "K a r d ą" neskaitydamos." "Kardą" aš nekėliau augščiau už kitus amerikiečių soc. laikraščius. Tik sulyginau jį su škotiečių "Rimbu". Užtai, kad pats "R-nio" redaktorius "Kardą" vadina šlamštu, tai aš ir sakiau "Tik vieno 'Kardo' čia pareina 30 egz., o kiek "Rimbo"? "R-nio" redaktorius turbut iš pavydo nutauškė nei šį nei tą savo mokslingam prieraše. Ir da kaip ant nelaimės išsprudo stovintis jo akyse "amerikoniškas doleris" ir "švariosios burnutės"...

"R-nio" redaktorius moka ir prasišiept, nes kiekvienam savo prieraše ar atsakyme

—Hodge in Spokane Spokesman-Review.

Nelaimingą Suv. Valstijų gyventoją, uždirbusį centą-kitą pagavo du vilkai — iš vienos pusės karės kainos, iš kitos — maisto spekuliatoriai. Vargšas žmogelis tik gvoltu rėkia šaukdamasis pagelbos.

KODĖL NEŽINOTI SEKANČIŲ IŠAIŠKINIMŲ?

Išliuosavimo judėjimas, Betvarkė, Komunizmas, Tikėjimas, Paternalizmas, Vergystė, Girtuokliavimas, Individuališkumas, Visiška Lygybė, Privatiška Nuosavybė, Atlyginimas už riziką, Materialistai — vėjo gaudytojai, Praktiškas darbas, Žmogaus prigimtis ir daug kitų klausimų.

Tie visi išaiškinimai randasi knygoje:

KAS YRA TAIP, O KAS NE TAIP?

Knygos kaina tik 50c. Reikalaukite:

"NAUJIENOS"

1840 S. Halsted St. Chicago, Illinois

Vasaičiui vis su pajuokimu pataso mano laišką, aptepa įspudžiais ir apkaišo svetimženkliais. Ir da pavadino gromata į Ameriką. Girdi, tuos savo įspudžius jis nusiuntė "Laisvei" (o ga ir Gabrio biurui). Aš pasakysiu, kad siunčiau da ir "R-nio redaktoriaus profesoriui į Ameriką. "R-nio" redaktorius turėtų žinoti, kad jis redaguoja ten ne kokio Džian Bambos ar orakulo, bet L.S.S. organą.

Kad škotiečiai turėjo gana daug juoko iš mano laiško, tai aš trumpai pasakysiu, kad tie, kurie juokėsi iš mano laiško, jie juokiasi ir "Rimbą" skaitydami. Mat, tas jų juokas priklauso nuo ...psychologijos... Tik kažin kodel nesigirdėjo to jų juoko, kaip iš d. Kapsuko laiško kad juokėsi amerikiečiai. Tai girdėjau ir aš, ir škotiečiai, ir pats "R-nio" redaktorius. Tik kažin kodel neperspausdino tų juokų "R-nin"?

Drg. Kapsukas škotiečiams buvo indas visagalės išminties ir dorybių. Na o čia tie Amerikos "doleriniai socialistai" dar drįsta juoktie iš jo! Mat tiems amerikiečiams drg. Kapsukas tai tik Kapsukas, o ne koks indas visagalės išminties.

J. E. Vasaitis.
London, XII.24 1916.

P.S. Per pusantrų metų gyvendamas Londone ir budamas Škotijos L.S.S. 21 kp. nariu Londone, nerašiau jokio papeikimo musų "R-niui" į kitus laikraščius, išskiriant ką rašiau kuopos reikaluose. Bet į draugo Kapsuko laišką po dviejų mėnesių paraišiau patėmijimą Škotijos draugams, kad jie perdaug keistai žiuri į amerikiečius socialistus ir pastebėjau škotiečiams apie jų trukumus. Tas jiems matyti labai nepatiko ir "R-nio" redaktorius tuoj savo prieraše pranešė "R-nio" skaitytojams, kad aš visa širdimi gyvenu Amerikoj ir norėdamas išgirti jų "Kardą" ir dolerį parašiau jiems tokio nemalonaus turinio laišką. Vadinasi, jųs neatkreipkite atydos į tą ypatą, pas mus viskas alright.

J. E. V.

Redakcijos Atsakymai

R. Valentui, Rockford, Ill. — Mes manome, kad jau pakanka tų ginčų. Butų geriau, jei draugai pasistengtų ant vietos išrišti panašius nesusipratimus. Rašinėkite mums žinučių iš vietos lietuvių veikimo. — mielai išspausdinsime.

Didžiausias ir stipriausias bankas ant Bridgeporto

PO VALDŽIOS PRIEŽIURA

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

1112 West 35th St., netoli Morgan St., Chicago, Ill.

KAPITALAS IR PERVIRŠIS $300,000.00.

TURTAS VIRŠINA DU MILIONU DOLERIŲ.

A STATE BANK

Šis Bankas yra suorganizuotas turtingiausių fabrikų savininkų, kurių išdirbystėse dirba tukstančiai lietuvių ir kitų tautų darbininkų. Prie šio Banko priguli Vice pirm. Armour and Co. ir daug kitų kompanijų.

Moka 3 procentą už padėtus pinigus. Daro paskolas, apsaugoja namus nuo ugnies. Siuntimas pinigų ir pardavimas laivakorčių. Taipgi iškolektuoja pinigus iš kitų bankų po visą Ameriką.

Bankos valandos: nuo 9 ryto iki 4 po piet; Subatomis iki 9 val. vak.

Kalbama Lietuviškai.

J. S. CZAIKAUSKIS ir K. E. IVINSKAS Lietuvių Skyriuje.

S. Šlederis, Herrin, Ill. — Del informacijų apie Valparaiso mokyklą kreipkitės adresu: Mr. J. Vitkus, 751 Cyrus St., Valparaiso, Ind.

Naktibalda, Clinton, Ind. Neparašote kas rengė tas prakalbas. Antra, keliamas klausimas negali but rišamas korespondencijų skyriuje. Tuo klausimu galėtumėt parašyti šiaip straipsnelį.

Karštam Zakristijonui. Sioux City, Iowa. — Nepaisykite ką prasimano kunigų draugas" ir jo korespondentai. Juk tam jis ir yra kunigų draugas — kad meluoti ir prasimanyti ant tų žmonių, kurie nepasiduoda jų komandai. Rašinėkite mums šiaip žinučių iš vietos lietuvių veikimo.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "NAUJIENAS"

DEBATAI "SOCIOLOGO" AL. M. RAČKAUS SU PAPRASTU DARBININKU V. ANDRIULEVIČIU.
(Tąsa nuo 3 pusl.).

Sulyg Račkaus filosofijos, socializmas nėra geras tik todel, kad jį uždėjo turtingi žydai (kas yra netiesa). Todel ir Račkus yra nedoras, kadangi jis yra krikščionis-katalikas, o krikščionijos galvos yra turtuoliai popiežiai, kardinolai. Tai tau ir "sociologas."

Šių diskusijų tiktai branduolis čia surašyta, nes daug vietų del nešvarumo "sociologo" kalbos buvau priversta apleisti mažesnės vertės dalykėlius. Andriulevičiaus kalba bent kiek pilniau padariau nes jis laikėsi labiau prie temos ir švariau kalbėjo, nemaišė socializmo, komunizmo, anarchizmo ir tt. kaip "sociologas" Račkus darė.

Onytė B. V.

LIETUVI--DARBININKE!

Nusipirk, perskaityk ir duok savo draugui skaityti, vieną svarbiausių lietuvių kalboje veikalų:

"MOTERIS IR SOCIALIZMAS"

Jeigu kada skaitei vieną-kitą storesnę knygą ir iš jos nemaža pasimokinai ir apsišvietei, tai perskaitęs **"Moteris ir Socializmas"** pamatysi pasaulį visai kitokioj šviesoj; ši knyga atidarys Tau akis ir paredys, kas gero ir pikto yra šių dienų draugijinėj tvarkoj.

Šią knygą parašė garsiausis pasaulyje filosofas-sociologas Augustas Bebelis, kurio raštai yra išversti į visų kulturingųjų tautų kalbas. Vertimas puikus, kalba lengva. Knyga atspausdinta ant gražios popieros ir turi išviso 430 pusl.

Vokiečių kalboje **"Moteris ir Socializmas"** tapo išparduota net 50 laidų (viso apie 1 milioną ekz.).

Ši knyga bus papuošimu Tavo namų, nes išleista labai gražiai ir ant geros popieros. Ji yra verta tiek aukso, kiek pati sveria.

"MOTERIS IR SOCIALIZMAS" rašo:

Apie moterų gyvenimą praeityje; išaiškina senovės graikų, romėnų ir kitų tautų moterų politišką ir socialį padėjimą ir išdėsto senovės mokslininkų pažvalgas į moteriškę.

Rašo apie moterį dabartyje ir praeityje.

Visa knyga yra padalyta į skyrius, kurie skirstosi šitaip:

Moteris, kaipo lytiška esybė. Jugtuvės. Įvairus jungtuvių varžymai ir aprubežiavimai. Skaitlinis lyčių skirtumas. Prostitucija, **kaipo reikalinga** socialė buržuazijos draugijos įstaiga. **Moterų uždarbis. Jų pro**tiškas gabumas. Darvino mokslas ir draugijos stovis. **Valstybė ir visuomenė.** Visuomenės socializacija. Tarptautiškumas. **Gyventojų skaitlingumas** ir jų persidaugininimas. **Socializmo įkunijimas, kaipo gamtiškai-istoriškas žmonijos atgimimas.**

Ši mokslo ir teisybės knyga kaštuoja tik $1.00; gražiuose audeklo apdaruose $1.50. Pinigams siųsti adresas:

"KOVA" 229 N. 6-th St., Philadelphia, Pa.

Nitrogena--Gyvybės Naikintojas ir Palaikytojas.

Pirm negu kalbėjus apie nitrogeną kaipo apie gyvybės naikintoją arba palaikytoją, turime šiek-tiek apsipažinti su jo fiziškomis ypatybėmis.

Nitrogenas pirmiausia buvo patėmytas gyvulių tvarto atmosferoje per Dr. Ruthurford. Vėliau, kiti chemikai nuodugniai ištyrinėjo visas jo ypatybes ir suteikė dabartinį vardą — n i t r o g e n a s. Jis gali but pagamintas iš oro, prašalinus oxygeną (degį). Tas lengvai atliekama vartojant phosforus. Pav.: P4 + orą (S O2 ir N2)—2 P2 O5 + N2 (Nitrogen). P2 O5 (Phosphorus pentoxide) umai ištirpsta vandenyje palikdamas nitrogeną, kaipo produktą. Pav.:— P2 O5 + 3 H2 O (vanduo) — 2 H3 P O4 (phosphoro rugštis). Kaitinant ammonium nitrite (N H4 N O2), lengviausis budas pagaminti jį. Reakcija buna šitokia:— N H4 N 02 — 2H2 O (vanduo) + N2 (nitrogenas).

Jis yra gazas neturintis spalvos, kvapsnio, skonio; biskį lengvesnis už orą; galima transfiguruoti. Paprastame oro spaudime reikalinga apie —195 laips C., kad pavertus į skystimą. Paprastoje atmosferoje jis yra atsižymėjęs savo neveiklumu, todel chemikai nedaug domos į jį teatkreipė. Jisai nedega ir degimo nepalaiko; veikia negatyviškai. Nors yra neveiklus chemiškuose bandymuose, vienok jis plačiausia vartojamas amunicijos išdirbystėje, tai yra legališkoj žmogžudystėje.

Amunicijoj nitrogenas butinai reikalingas; čia jis keleriopiškoj formoj plačiausiai vartojamas. Be jo neapsieina kiekvienas šuvis, mina, torpeda ar užtroškinimo gazai; jis visur tarpinin kauja. Nors yra sprogstančios medžiagos be jo, bet ma žesnės vertės; naikinimui jį mažai tevartojama. Be jo pagelbos didžiausi laivai gal nebutų buvę paskandintais; milžiniškas skaitlius žmonių, — užmuštais, kaimai miestai, — išgriautais. Visos žudymo baisenybės priklauso jam, nes, jeigu ne jo tarpininkystė, sprogimas ne butų taip žiauriai naikinantis. Šitame atvėjuje, jis yra velniukas; ne — daugiau negu velniukas, nes jis netik patraukia prie blogo darbo, bet ir gyvybę, turtą naikina.

Nitrogenas — provokatorius, nes elgiasi taip, kaip Chicagos galvijų skerdyklos jautis, kuris galvijus į mušyklą įveda, o patsai nuo užmušimo prasišalina; Jis (nitrogenas) savo tarpininkavimu priveda oxygeną (degį) prie kombinacijų, tai yra prie reakcijųų, kurių rezultatas — sprogimas; sprogime jis save pasiliuosuoja. Pav.: — 2 K N O3 + S plus 3 C — K2 S plus 3 C O2 + N2 (nitrogen). Jis savo neveiklumu ir nenorėjimu buti kombinacijoje, prie pirmos progos stengiasi pasiliuosuoti palikdamas savo artimiausį draugą d e g į reakcijai su kitais elementais.

Nereikia pamiršti, kad sprogstančioji medžiaga neatbutinai reikalinga; be jos daug kas nebutų buvę nuveikta, ypač mineralų, elementų išėmime; civilizacija butų pakrypus gal kitokiu keliu arba pasilikus embrijologiniame stovyje. Čia nitrogenas sprogstančioje medžiagoje lošia dievišką rolę. Su jo pagelba turim geležį, kurą, auksą ir kitus gyvenime reikalingus daiktus. Be geležies, kas galima but nuveikti- — Pasidėkavojant nitrogeno indirektyviškam veikimui, turim geležies išdirbystes.

Be nitrogeno neilgai galėtume gyventi arba visai negalėtume. Ore jo randasi apie 80 nuoš. Jeigu ne jis, oro gal neturėtume. Nors mes juomi nekvėpuojame, bet be jo oxygeno negalėtume gauti. Oxygenas — kvėpavimo maistas. Vien tik per nitrogeną oxygenas yra palaikomas ir galime juom kvėpuoti. Oxygenas labai degantis gazas — nitrogenas nedegantis; jųjų mišinys sudaro orą, kuriame gyvybė gali gyventi. Jeigu ne nitrogenas, tai degis sykį uždegtas paliktų vien tik pelenus.

Stebėties reikia nitrogeno ypatybėms. Jis prie pirmiausios progos stengiasi pasiliuosuoti ir skrajoti oro gelmėse, kol gamta vėl pristums prie kombinacijų. Jis savo neveiklumu lengvai pasiduoda gamtai, sutvėrimui kokio nors individualo. Pirmas individualas —augmuo, antras — gyvunas, nes augmuo — gyvio maistas. Beveik kiekviename maiste, išskiriant atskirtus carbohydrates (cukrus, krakmolus ir tam panašius), jis stovi pirmoj vietoj; ypač protein'o grupoje, kitaip sakant, restoracijas nusidėvėjusių muskulų maiste. Be protein'o, reiškia be nitrogeno, reikėtų be laiko važiuoti į kapus; jis gyvybės palaikytojas, kuno taisytojas.

Protein'o elementų kombinacija yra labai komplikuota.

Nitrogenas augmenims nemažiau yra reikalingas, negu gyvunams. Jis žemėj vienoj ar kitoj formoj turi rasties. Nekurie augmenis, kaip ve — dobilai, alfalfa, žirniai, patįs pasiima jį iš oro ir susideda ant šaknelių pavydale mažyčių spuogelių. Tokiu budu žemė biskį nitrogeno gauna. Paprastai žemė yra trešiama trašomis arba druska. Druskų yra visokių, bet, jeigu žemė reikalauja nitrogeno, — vartojame natrijaus druską ar kalijaus nitras (N A N O3 ar K N O3). Ši druska ir trąšos kasdien mažėja ir nepoilgam jų pritruks, jeigu chemikai nepasiskubins sugalvoti lengviausį budą paėmimui nitrogeno iš oro ir pavertimui jo į viršminėtą druską arba nitriko rugštį.

Kaip matote, nitrogenas yra žingeidus elementas. Jis gali panaikinti arba palaikyti gyvybę, žiurint į tai, su kokiais draugais ir kokioj formoj jam prisieina draugauti.

J. J. Čižauskas.

Naujienų agentai

Kurie užžiuri platinimą "Naujienų" savo miestuose arba distriktuose. Pas juos galima gauti pirkti "Naujienas" pavieniais numeriais.

CHICAGO, ILL.

18-tos gatvės Skyrius: P. Misiunas, "Naujienose", 1840 S. Halsted St.
North Side Skyrius: P. Pučkorius, 1579 Milwaukee Ave., 2-ros lubos
Bridgeport Skyrius: J. Jakubauskas, 3231 S. Halsted St.
Englewood Skyrius: J. Niaura, 8463 Gilbert Court.
Brighton Park: M. D. Seefor, 2432 W. 39th St., Mr. Smith, 3813 S. Kedzie Ave., J. Minkevičia, 3848 S. Albany Ave. Žurauskas, 4053 S. Maplewood av.
Atlantic City Skyrius: A. Janauskas, 4563 Wentworth av. F. Sandarga, 5418 S. Princeton av.
Kensingtono, Roselando ir Burnsidės. Skyrius: S. Misiunas, 149 E. 107th St.
West Side Skyr.: A. Ambrozevičius, 2337 S. Leavitt St.
Town of Lake Skyrius: J. Aceris, 4601 Hermitage ave., Chicago.

ILLINOIS VALSTIJOJ:

Cicero, Ill. J. Matulis, 1438 S. 49th av
St. Charles, Ill.: W. Grabauskas, 19 W. 2nd St.
Melrose Park, Ill.: Chas Kochones, 2005 W. Lake St.
Springfield, Ill.: K. Lagunas, 1716 Matheny Ave
DeKalb, Ill.: "Lietuvių Ukėsų Kliub.
Divernoon, Ill.: W. A. Žilinskas, Box 210.
Rockdale, Ill.: via Joliet, D. Lukša, 140 Moen Ave.
Westville, Ill.: St. Mazremas, 1135 Market St. Barber Shop, State St.
Argo, Ill.: M. Metskas, 6258 Archer Ave.
Waukegan, Ill.: A. Petkus, 926 10 St.
Rockford, Ill.: St. Petrauskas ir Račkeviče, 1012 S. Main St.
W. Pullman, Ill.: W. Pilypas, 720 W. 120 St.
Harvey, Ill.: Z. Putramentas, 15725 Finch Ave.
Chicago Heights, Ill.: M. Remeika, 1330—15th Ave.
Spring Valley, Ill.: A. Jukubauskas, 516 Cleveland St.
Kewanee, Ill.: K. Valančiunas, 506 E. 7 St.
Pana, Ill.: W. W. Petraitis, 210 W. Wash St.
Livingston, Ill.: K. E. eBrtulis,
E. St. Louis, Ill.: Žičkus, 459 Collinsville Ave.
Springfield, Ill.: K. Stočkus, 1530 Sangamon Ave.
E. St. Louis, Ill.: K. Žukauski, 123 St. Clair Ave.

MASACSUSETTS VALSTIJOJ:

Montello, Mass.: P. Kuprys, 175 Ames St.
Montello, Mass.: B. P. Miškinis, 35 Arthur St.
Worcester, Mass.: M. Paltanavičius, 15 Millbury St.
Montello, Mass.: A. Puodžiunas, 135 Ames St.
Lawrence, Mass.: A. Ramanauskas, 101 Oak St.
Worcester, Mass.: "Kardas" ('Šakė') 149 Millbury St.
Montello, Mass.: P. Stiga, 5 Arthur St.
Lawrence, Mass.: Lithuaniain Pharmacy, 165 Elm St., Cor. Short

NEW JERSEY VALSTIJOJ:

Elizabeth, N. J.: D. Bočkus, 211 First St.
Paterson, N. J.: A. Atkind, 273 River St.
Harrison, N.J.: A. Gavėnas, 64 Cleveland Ave.
Newark, N.J.: P. Lukšis, 314 Walnut St.
Jersey City, N.J.: D. Pilka, 242 Wayne St.
Bayonne, N. J.: A. Schwartzburg, 13 W. 23rd St.
Cliffside, N. J.: K. Steponaviče, Box 17.

NEW YORK VALSTIJOJ:

Albany, N.Y.: M. Lazarko, 196 N. Boulevard
Amsterdam, N.Y.: Mr. Males, 145 E. Main St.
Amsterdam, N.Y.: J. Mikenas, 235 E. Main St. Box 139.
Bridgeville, Pa.: T. Gelchis, P O Box 407.
Rochester, N.Y.: M. Zukaitis, 451 Hudsin Ave.

MARYLAND VALSTIJOJ:

Baltimore, Md.: A. Brazis, 650 W. Lombard St.
Baltimore, Md.: J. Filipovicz, 437 S. Paca St.

IOWA VALSTIJOJ:

Cedar Rapids, Iowa.: F. T. Martin, 1209 S. 3rd St.
Sioux City, Ia.: Jos. M. Budrakas, 2510 Correctionville Rd.

OREON VALSTIJOJ:

Portland, Ore.: Omara News Co.

NEBRASKA VALSTIJOJ:

So. Omaha, Nebr.: W. Waskel, 3223 O St.
So. Omaha, Nebr.: A. Zalpis, 5508 So. 32 St.

OHIO VALSTIJOJ:

Cleveland, Ohio.: F. Januška, 2529 Superior Ave.
Cleveland, O.: A. Valenton, 2120 St. Clair Ave.

PENNSYLVANIA VALSTIJOJ:

Pittsburgh, Pa.: Fort Pitt News Co. Liberty Ave and Grant St
Kulpmont, Pa.: Jos. Burauskas,
Pittsburgh, Pa., F. Krasowski, 2809 Penn Ave.
Pittsburgh, Pa.: J. Katkus, 2204 Forbes St.
Pittsburgh, Pa.: F. Tevlovich, 2228 Tustin St
Duquesne, Pa.: K. Lideka, 306 Hamilton ave.
Scranton, Pa.: J. Teleysh, 1726-28 Jackson St.

MICIGAN VALSTIJOJ:

Grand Rapids, Mich.: J. Žilinskas, 452 W. Leonard St

WEST VIRGINIA VALSTIJOJ:

Minden, W. Va.: F. Gumauskas, Box 138

INDIANA VALSTIJOJ:

Gary, Ind.: J. B. Aglinskas, 1101 Madison St.
E. Chicago, Ind.: A. Mikšis, 5016 Baring Ave.
Indiana Harbor, Ind.: F. Petrovskis, 4012 Drummond Ave.
Gary, Ind.: V. Vaičilaitis, Box 122 Tolleston Station
Gary, Ind.: Tolleston Sta. G. Gallagher, 1111 Roosevelt Str.

WISCONSIN VALSTIJOJ:

Racine, Wis.: Tony Vegela, 1029½ Lackwood ave.
Racine, Wis.: John Margis.

CONNECTICUT VALSTIJOJ

1005 Gideon C
Kenosha Wis.: K. Paukštis,
Tarrington, Conn.: V. Kelmelis, 62 Lewis St
Waterbury, Conn.: J. Pruselaitis, 775 Bank St
New Haven. Conn.: J. Vaitkevivius, 286 Wallace St

Tel. Drover 7042

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVYS DENTISTA

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 So. Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės

JOSEPH C. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
Ruimas 902-904 National Life Bldg., 29 So. La Salle St., Chicago, Ill. Tel. Central 6390-6391. Atdara: Utarninko, ketvergo ir subatos vakarais nuo 6 iki 8 val. vakare, po numeriu: 1566 MILWAUKEE AVE., Chicago, Ill. Tel. Humboldt 97.

Tel. Canal 2118
Dr. A. L. Yuška
Gydytojas ir Chirurgas
1749 So. Halsted St, kampas 18-tos gatvės, Chicago, Ill.

Amerikoniška Valstijinė Banka
State Island Ave., Kampas Loomis ir 18-tos Gatvių.
KAPITALAS, PERVIRŠIS IR PELNAS
$600,000.00
Valstijonės Bankas su dideliu kapitalu arti jusų namų. Reguliariškas peržiurimas Valstijos ir Clearing House Associa tion. Žinoma gvarancija, kad jusų pinigai yra saugiai padėti ir kad jie bus išmokėti, kuomet jus pareikalausite.
Atdara Panedėlio, Ketvergo ir Subatos vakarais iki 8:30 v. vak
AMERICAN STATE BANK
Kalbama lietuviškai ir lenkiškai
Suvienytų Valstijų krasa čia laiko savo pinigus
JAS F. STEPINA, Prezidentas.
ADOLPH J. KRASA, Kasierius.

GERAS PELNAS
Tiems kur taupo pinigus

Sausio mėnesio bėgiu 40,000 šio banko depozitorių gaus savo regulerius pusmetinius procentus.

Procentų suma, kuri bus depozitoriams išmokėta už pereitus šešis mėn. siekia **$149,000.00**

$298,000.00 buvo išmokėta procentais šio banko depozitoriams per pereitus metus.

Nuo pat savo įsisteigimo, per 37 metus, State Bank of Chicago be paliovos mokėjo procentus savo depozitoriams. Ir šiandie šis bankas yra vienas tvirčiausiųjų. Depozitorių taupiniai apsaugoti kapitalu ir perviršiu $5,000,000.00.

SUBATOMIS Taupomasai Skyrius atdaras VAKARAIS nuo 6 iki 8 val.

STATE BANK of CHICAGO
Vienintėlis miesto bankas kame lietuviškai kalba.
La Salle ir Washington Sts. Priešais City Hall.

JAU!
Išėjo iš spaudos senai žadėta, senai laukiama
Jono Spargo Knyga
Socializmo Minties Blaivumas

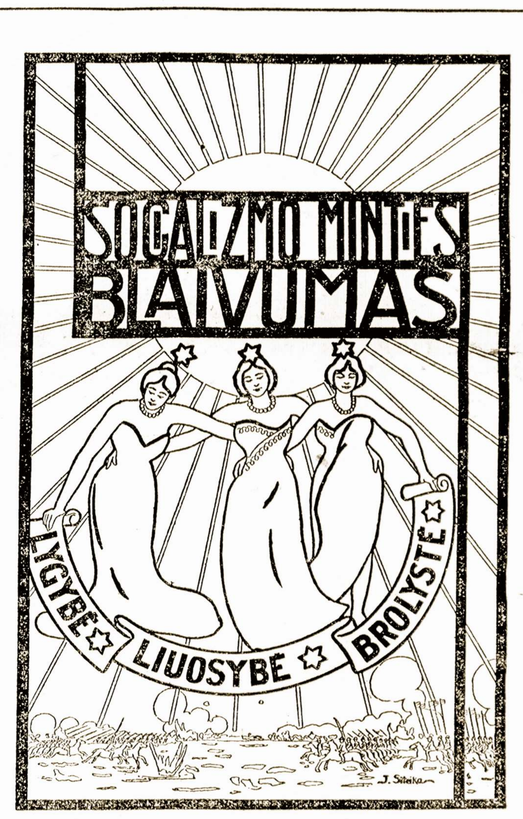

Pavyzdis knygos viršelių paveikslo, piešto keturiomis spalvomis.

Tai yra viena puikiausių lietuvių kalba išleistų knygų tiek turinio tiek technikos žvilgsniu. Kadangi Lietuvių darbininkų literatura vis dar neturtinga, tai pasirodymą šito stambesnio veikalo, kur paprasčiausia, kiekvienam suprantama kalba išdėstoma socializmo mokslas, kiekvienas mąstąs darbininkas sutiks didžiausiu pasigerėjimu.

Knygą Socializmo Minties Blaivumas angliškai parašė žinomas socialistų veikėjas ir rašytojas Jonas Spargo, o lietuvių kalbon, autoriui leidus, išvertė A. Lalis.

Aprašyti visą šios knygos vertę čia nei negalima. Pasakysime tik tiek, kad ji parašyta taip interesingai, jog pradėjus skaityt sunku ir beatsitraukti: skaitai kai kokią pasaką ir tuo tarpu nejučioms susipažjsti su socializmo mokslu, su socializmo tikslais ir uždaviniais.

Musų kunigai, kunigų leidžiamieji laikraščiai, ir jų nusamdytieji agitatoriai besistengdami trukdyti socialistišką darbininkų judėjimą, pliauškia prasimanę visokių nebutų dalykų apie socializmą. Gi žmonės, kur irgi nepažjsta gerai socializmo mokslo, dažnai tiems kunigų pliauškimams įtiki. Kas perskaitys šitą knygą, pažins, kas ištikrųjų yra socializmas, ir į kiekvieną priešų užmetimą mokės atšauti rimtu argumentu taip, kad tie socializmo priešai turės bematant savo burną užčiaupti.

Todel sakome, kad nei vienas lietuvis darbininkas neturėtų apsieiti be šios knygos.

Pastebėsime prie to, kad **Socializmo Minties Blaivumas** netiktai savo turiniu, bet ir technikos žvilgsniu bus tikra lietuvio darbininko knygynėlio pažiba. Stambios, aiškios raidės, daili spauda, gera gryna popiera. Ypatingai puikus knygos viršelių paveikslas, piештas žinomo musų dailininko, p. Jono Šileikos. Tas paveikslas ant knygų viršelių spausdintas keturiais dažais.

Knyga turi 230 lakštų.

Knygos kaina, neapdaryta 75 centai; dailiais tvirtais audekliniais apdarais, $1.

Užsisakykite tuojau. Pinigus siųskite Money Orderiu, ne kitaip. Geriausia iškirpkite šitą žemiau paduotą kvitukę, parašykite savo vardą ir adresą, įdėkite kartu su money orderiu konvertan ir siųskite mums.

NAUJIENOMS, Mėnesio ..... d., 1916
Chicago.

Indedu čia money orderį (čekį) ant sumos $..... Prašau atsiųsti man knygą Socializmo Minties Blaivumas. Adresas:

....
Vardas ir pavardė

....
P. O. Box arba namų No, gatvė ir miestas

NAUJIENOS
1840 South Halsted Street **Chicago, Illinois**

--Donnell in St. Louis Globe-Democrat.

Taika.

CHICAGOS :: ŽINIOS ::

PRAGYVENIMO BRANGUMAS IR MOKYKLŲ VAIKAI.

Kokiu budu pragyvenimo brangumas užgavo Chicagos vaikus, parodo apšvietos komisijos pranešimas. Šimtai vaikų nuo 14 iki 16 metų yra siunčiami į dirbtuves. Maža to, apie 2,000 iš to skaičiaus pacina iš pasiturinčių tėvų.

Pragyvenimo brangumas, be abejonės, didina mažų darbininkų armiją. Mokyklos išdavė 7,320 paliudijimų. 1,216 vaikų nepasinaudojo tais paliudijimais, bet grįžo atgal į mokyklą. 140 prisižadėjo grįžti prie pirmos progos. 500 nelanko nei mokyklų nei dirbtuvių. Tečiau 4,700 vaikučių priversti buvo apleisti mokyklas, kad užsidirbus sau duonos kąsnį.

Vidutiniškai vaikams mokama mažiau negu $5 savaitėje, ...gauna nuo $1 iki $2 į savaitę. ...367 dirba ant štukos. Iš ... vaikų, kuriems mokama ...nės algos, 3,333 gauna ... $4 ir $6 savaitėje. Tiktai vienas jaunuolis gauna $14.50.

Išviso išstojo iš mokyklų ir paėmė paliudijimus 4,617 vaikinų ir 2,703 merginos. Įvairiuose fabrikuose dirba 1,872 vaikų; ofisuose — 980; krautuvėse — 563; kitose vietose — 1,357. Tarp jų 36 turi fiziškus nedateklius ir keturi protiškai nesveiki.

Vadinasi, vaikučiai vietoj to, kad lankius mokyklas, yra priversti užsidirbti sau ant duonos ir druskos...

NAUJA ŠLUOTA GERAI ŠLUOJA.

Naujas policijos viršininkas Herman Schuettler parodė, ką galįs. Daugybė saliunininkų liko areštuoti už prasižengimą prieš nedėldienio saliunų įstatymus. Sakoma, kad dar niekuomet nebuvo taip dabojami saliunai, kaip pracitą nedėldienį. Mat, Healey buvo "savo žmogus," užtai jo mažai kas ir tepaisė. Užėmus Schuettleriui policijos viršininko vietą — saliunininkai "senu papratimu" varė savo biznį. Tečiau, šitas ponas be jokio pasigailėjimo juos papurtė.

Vadinasi, nauja šluota išpradžių labai gerai šluoja; kažin, kaip ilgai?

Jos. Downs, Indianapolis, valgė, gėrė ir miegojo Shermano viešbutyj ištisas dvi dieni nemokdamas nei cento. Spėjama, kad jisai nenormalis.

August Grunwald, 33 metų, 1700 Barry ave., areštuotas už išeikvojimą Trier Stanley kompanijos pinigų. Praleidęs pinigus kabaretuose.

Trįs apsiginklavę vyrai apiplėšė Wm. Hardimano aptieką, 5701 Wentworth ave. Laimėjo $105.

Du žmogu apsirgo rauplėmis.

Du negru ir vienas baltas atėmė iš Geo. S. Bronn, 42z Blue Island ave., auksinį laikrodį ir $9.

Šeši žmonės lengvai sužeisti, kada prie St. Louis francuzų bažnyčios, 11700 State, sprogo bomba.

Jenie Hazen, 18 metų, Ainsworth, Ia., pabėgo iš namų. Pagauta Chicagoj.

Ferdinand Van Berg, 850 N. Hoyne ave.. areštuotas. Pavogęs iš D. C. Lowenthal, Windsor-Calixton viešbutyj, $100 vertės daiktų.

Joe Wegelson, Summit, Ill., šoko į kanalą, kad nusiskandinus. Vanduo perdaug šaltas — iššoko lauk.

Jos. Seulam, kuris penkias dešimtis metų atgal apleido Chicago, vėl sugrįžo. Neturėjo prie savęs nei sento. Pasiųstas į prieglaudą.

C. W. Morris, 27 metų, 2301 W. Adams, susirgo, kaip spėjama, vaikų paralyžium.

Wm. Holliday Main, baptistų bažnyčios pastorius, 31st st. ir S. Park ave., į 30 minučių surinko $15,000 bažnyčios labui.

Gruodžio 25 d. L. Raudonos Rožės Pašelpinis Kliubas surengė šeimynišką vakarą. Vakare dalyvavo veik visi šio miestelio jaunuoliai (lės). Svečiai skirstėsi patenkinti.

Vakaras davė $11.45 pelno. Sekamame Kliubo susirinkime nutarta paskirti tuos pinigus naudai nukentėjusių del karės. Pinigai bus pasiųsti į L. Š. F. per "Naujienų" redakciją.

Vakaro Komitetas.

KARĖS IMTINIAI IR PABĖGĖLIAI JIEŠKO SAVO GIMINIŲ BEI PAŽĮSTAMŲ.

Pranas Petrulis, pacinantis iš Sodelių sodžiaus, Stumbriškių valsčiaus, Panevėžio pavieto, apjieško savo giminių Jono ir Paulinos Čiaraukų.

Franc Petrulis, nr. 371 Dem. Kriegsgefangenen, Neuhammer (Queis), Deutschland.

Ona Merfeldienė, pacinanti iš Daigonų sodžiaus, Naujamesčio valsčiaus, Panevėžio pavieto, pajieško savo vyro Jono Merfeldo, kuris gyveno New Haven, Conn.

Anna Marfeld, Malaja Lubianka, d. 16, kv. 13, Moskva, Russia.

Jonas Pridotkas jieško savo brolių Juozo ir Vladislovo, iš Suvalkų rėdybos, Mariampolės pavieto, Antanavo valsčiaus, kaimo Kazliškių. Laike mobilizacijos, aš, kaipo buvęs oficieras, buvau pašauktas kariuomenėn ir patekau į nelaisvę pabaigoje rugpjučio 1914 metų.

Leutnant Johann Pridotkas, Salzerbad Post Klein Zell bei Hainfeld (Nied.-Oesterr) Austria Hungary.

ŠELPKITE LIETUVĄ AUKAUDAMI LIETUVOS ŠELPIMO FONDUI.

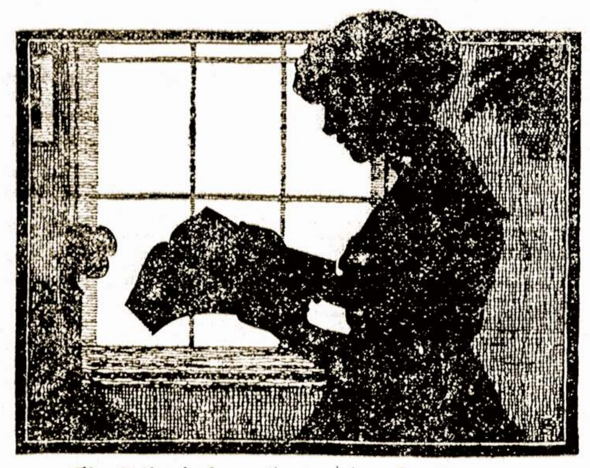

The Bell telephone directory is referred to more times daily than any other reference book published.

Chicago Telephone Directory
Eina į Spaudą
Vasario 1-mą

Permainos dabartinių adresų ir nauji adresai turi but priduoti tuojaus.

Pranešk Commercial Department — Official 100

Chicago Telephone Company

VIENATINIS REGISTRUOTAS RUSAS APTIEKORIUS ANT BRIDGEPORTO

VYRAMS IR SUAUGIEMS

Akiniai aukso rėmuose nuo $3.00 ir augščiau. Sidabro rėmuose nuo $1.00 ir augščiau. Pritaikome akinius uždyką. Atminkit: Galvos sopėjimas, nerviškumas, akių skaudėjimas, užvilkimas ir tt. yra vaisiais įvairių ligų, kuris gali buti prašalintos gerų akinių pritaikymu. Ištyrimas uždyką, jei peršti ar skauda akis. Jei jos raudonos, jei galva sopa, jei blogai matai, jei akįs silpsta, netęsk ilgiau, o jieškok pagelbos aptiekoj, kur kiekvienam pritaikoma akiniai uždyką. Atmink kad mes kožnam gvarantuojam akinius ir kienkienam gerai prirenkam.

S. M. MESIROFF, Ekspertas Optikas,

Jei jųs sergate ir reikalaujate patarimo arba vaistų, ateikit pas mane. Aš buvau aptiekorius Rusijoj virš 10 metų, Amerikoj 15 metų. Aš duodu patarimus DYKAI. Galiu padaryti bile kokius rusiškus vaistus. Aš rekomenduoju tik GERUS daktarus. Aš esu draugas žmonių S. M. MESIROFF, 3149 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

LIEBKNECHTUI PASKIRTA 4½ METŲ KATORGOS DARBŲ.

AMSTERDAM, sausio 16 — Žinios, ateinančios iš Berlino, sako, kad Dr. Karl Libknecht, garsus Vokietijos socialistų vadovas, nuteistas keturiems su puse metų katorgos darbų. Nubaustas jis už varymą taikos propaganados.

KLAIDOS PATAISYMAS.

"N-nų" nr. 11 žinioj "Olsze-Bank jau išrinko diregciją" įsiwskio organizuojamas State briovė klaida. Parašyta, kad Stephan Vilimovitz ir Joseph Krasowski yra lenkai, tuo tarpu juodu yra lietuviai.

Tokiu budu banko direkcija susideda iš 9 lietuvių ir 6 svetimtaučių.

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI
Vodeviliaus Permaina:
Panedėlyj, Ketverge ir Subatoj
Paprastomis dienomis pirmas floras 10c, Balkonas 5c.
Subatos vakarais ir nedėliomis pirmas floras 15c, Balkonas 10c.
HALSTED ir 32-ra GATVĖ.

EXTRA

Draugai kontestininkai, kurie renkate balsus išlaimėjimui dovanų Chicago ir apielinkėse, teiksitės buti extra mitinge, kuris įvyks utarninke, 8 val. vakare, Sausio 16 d. 1917., 1618 So. Union Ave. Kožnas kontestininkas turi turėti nors po vieną kontesto lapą, kad žinojus tikrai, kad esate susirinkime. Kas nebusite pasigailėsite,—labai svarbus reikalas yra atsilankyti.

Kviečia Kontesto Rinkimo Sub-Komitetas.

Norint Ko Pirkties

eikite į tas sąkrovas, kurios skelbiasi jusų dienraštyje

NAUJIENOSE

KAZIMIERAS GUGIS
ADVOKATAS

Veda visokius reikalus, kaip kriminališkuose taip ir civilliškuose teismuose. Daro visokius dokumentus ir popieras.

Namų Ofisas:	Miesto Ofisas:
3323 S. HALSTED ST.	127 N. DEARBORN ST
Ant trečių lubų	Room 1111-13 Unity Bldg
Tel. Drover 1310	Tel. Central 441

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA

Čia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradinės ligi augščiausiai, teipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Augšt. Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politiš. Ekonomijos, Knygvedystės, Dailiaraščio, Laiškų rašymo, Prekybos teisių ir tt. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AIŠKINAMA LIETUVIŠKAI.

3106 So. Halsted St., Chicago

Reikalauk Aprašymo

MUZIKOS STUDIJA

MOKINAMA
SMUIKOS - PIANO - MANDALINOS
E. MIRONKO,
859 NO. ROBEY ST., CHICAGO
Kainos vidutinės. Skolin. instrumentai

WALTER F. SOMMERS
ADVOKATAS
RECTOR BUILDING
79 W. Monroe St., Room 1307.
Chicago, Ill.
Phones Central 6107 ir 6108

Vyriškų Drapanų Bargenai

Nauji, neatimti, daryti ant užsakymo siutai ir overkotai, vertės nuo $30 iki $50, dabar parsiduoda po $15 ir 25 dolerius.

Nauji, daryti gatavi nuo $15 iki $35 siutai ir overkotai, nuo $7.50 iki 18 dolerių.

Pilnas pasirinkimas kailiu pamuštų overkotų.

Visai mažai vartoti siutai ir overkoats, vertės nuo $25 iki $85, dabar $5 ir augščiau. Kelnės nuo $1.50 iki $4.50. Vaikinams siutai nuo $3.00 iki $7.50.

Atdara kasdieną, nedėliomis ir vakarais.

S. GORDON
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

MOKYKIS SIUT MOTERIŠKUS RUBUS.

Išmokiname piešimo, kirpimo formų siuti naminius daiktus arba aprėdalus. Diplomas kiekvienam, kurs išsimokins. Valandos dieną arba vakarais del jusų parankumo. Už $10 išmokiname jus siut visokius drabužius.

DRESS MAKING COLLEGES,
2336 W. Madison g. Western av.
1850 Wells gatvė.
SARA PATEK, MOKYTOJA.

VYRAI!

Nepadarykite Klaidos

Gal but jųs ėmėte vaistus arba gydytės pas daktarus, kurie neįstengė užbaigt gymą del stokos jųsų gydymo simptomų vietoje nuodugnaus pažinimo svarbiausios ligos.

Aš neatsidedu ant senos metodos pažinimo ligos, barškimo krutinės, palietimo pulso, žiurėjimo į liežuvį ir tt. Aš vartoju įvairius išradimus, mechaniškas ir elektriškas mašinas ir dargi X-Ray kuomet reikalinga. Aš nespėlioju, aš įsigilinu į patį keblumą.

Jeigu jųs turit skausmus, pulius gleivėje arba kraują šlapume, puslės uždegimą, sustojimą, arba katarą, užkrėtimą inkstų, jųs nusistebėsite pasekmėmis mano vartojimo ir specialio gydymo budo. Jeigu jųs esate silpnas, nuliudęs, be vilties, turite silpną atmintį, stoką ambicijos, širdies mušimą, galvos skaudėjimą, nykimą, kaipo pasekmę peržengimo sveikatos tiesų, jųs negaišuokite laiko įgijimui teisingo gydymo.

Mano motto: geriausias gydymas už prieinamas kainas. Neapsileisk nepasitaręs pirma su manimi. Aš sutvarkiau mokesčio sistemą, kuri daleis kiekvienam žmogui pasinaudoti mano patarnavimu. Neleisk pinigiškai medegai buti priežasčia šalinties, kadangi tas galima sutaikyti jųsų parankumui.

Ateikite tuojaus jei esate keblame padėjime.

Teiravimasis, examinacija ir patarimas — visai dykai.

Valandos: 9 ryto iki 8 vakare. Nedėldieniais: 9 iki 12 dieną.

DR. C. R. LAYTON

14 So. Halsted St., arti Madison St., Sekantis prie Mid-City Bank Building. Visas 2-ras augštas. Chicago.

VYRAI--šiandien

yra diena ateiti į mano ofisą; nežiurint kaip jųs buvote gydytas kitų daktarų ir negijote pasekmių. Nenusiminkit. Aš turiu iš savo praeitų metų pasekmingą praktiką išgydytų vyrų, kurie buvo gydyti daugelio gydytojų be pasekmių. Aš imu mokestį tiktai už pasekmingą gydymą; jųs turite viską įgyti ir nieko neprarasti. Aš gydau visas ligas, ypatingai v y r ų, kaip Varicocele, Striktura, Kraujo ligas, Vyrų silpnumus, Puslės ir inkstų, Privatiškas ligas, naujai susidėjusias arba ilgai užsistovėjusias, kaip Puliavimą, gaišinimą ir tt., taigi, jeigu jųs neturėsite pasekmių kitur, ateikite pasimatyti su manim, arba jeigu jųs atidėliosite, kaip sveikas žmogus, duokite man išaiškinti savo metodas ir pasekmes, kurias aš turėjau. Aš vartoju visas vėliausias pagerintas philacogen, vandenėtą gyduolę ir 914 pagal reikalavimą kiekvienos ligos. Tas nieko jums nekainuos pasitarti su manim, taigi neatidėliokite. Atminkite, — "Jųs mokate tiktai už pasekmes." Leiskite man parodyti jums".

DR. WHITNEY

505 So. State Street, kampas Congress
Chicago, Ill.
Prieš Siegel Cooper and Co.

MASTER SYSTEM
Garment Designing School

Mokykis kirpimo ir designing vyriškų ir moteriškų aprėdalų

Musų sistema ir ypatiškas mokinimas padarys jus žinovu u trumpą laiką.

Mes turime didžiausius ir geriausius kirpimo—designing ir siuvimo skyrius, kur mes suteiksime praktišką patyrimą kuomet jųs mokysitės.

Elektra varomos mašinos musų siuvimo skyriuose.

Jųs esate užkviečiami aplankyti ir pamatyti musų mokyklą bile laiku — dieną ir vakarais ir gauti speciališkai pigią kainą laike šio mėnesio.

Petrenos daromos pagal Jųsų mierą — bile stailės arba dydžio, iš bile madų knygos.

Diplomai duodami mokiniams.

MASTER DESIGNING SCHOOL
J. F. KASNICKA, principalas,
118 N. La Salle St. Kambarys 416-417
Prieš City Hall

IŠMOK BARBERYSTĖS AMATĄ.

Viskas sulig naujausia mada. Mokestis $25. Įrankiai duodami. Algos mokamos.

TRI-CITY BARBER COLLEGE
819 S. State St. ir
606 W. Madison st.
CHICAGO. ILL.

"PASAULIS"

Lietuvių laikraštis, spaudinamas su įvairiais paveikslais. Prenumerata $1.00

C. KENTRAITIS, Pub.
448 Leonard St., N. W.
Grand Rapids, Mich.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "NAUJIENAS."

Atlieka Viską Sąžiniškai Greitai ir Atsakančiai

Pirmos Klesos Real Estate Ofisas

A. Petratis & Co.

751 West 35-th Street (kampas Halsted)

Apsaugoja nuo ugnies, etc.
Tarpininkauja pirkime ir pardavime namų ir lotų

RENDAVOJA FLATUS

Padaro Visokius Dokumentus

NOTARY PUBLIC

Atdaras Vakarais

Turi Atsakantį Mokslą ir Patyrimą

UŽSISAKYKIT L.S.S. 60-tos Kuopos
PUIKŲ TEATRALIŠKĄ VEIKALĄ

"Ant Dugno"

Šis veikalas tinka netik lošimui, bet labai naudingas ir šiaip kiekvienam perskaityt, nes jis vaizdžiai perstato Rusijos "draugijos išmatų" gyvenimą ir to gyvenimo pasekmes.

Veikalą ant dugno parašė rusų rašytojas MAKSIM GORKI	Lietuvių kalbon išvertė KAROLIS VAIRAS

Knygutė susideda iš 96 pusl. Kaina 40c.
Lošimui reikia 16 ypatų. Reikalaukite pas

P. ŠALOMSKAS

255 BROADWAY, -:- -:- SO. BOSTON, MASS.

P. VAITIEKUNAS, "Naujienų" keliaujantis agentas, yra įgaliotas "N." Administracijos rinkti prenumeratas "Naujienoms." Dabartiniu laiku važinėja po Omaha, Nebr. ir Sioux City, Ia.

"Naujienų" Administracija.

JUOZAPAS PAULAUSKAS

Persamdau automobilių ant kiekvieno pareikalavimo, dieną ir naktį. Reikale kreipkitės šiuomi adresu:

644 W. 18 St., Chicago. Tel. Canal 5717.

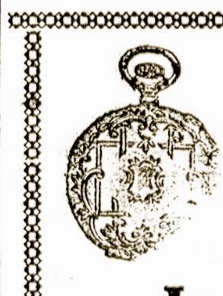

Musų Krautuvė dabar yra dvigubai padidinta ir pripildyta visokių naujų tavorų, taip tai: laikrodėlių, žiedų, deimentų, framofonų, britvų, budilninkų, perfumų postkorčių ir t.t.
Mes užlaikome didžiausį knygyną Chicagoje, kur galima gauti visokių knygų, kokios tiktai yra lietuvių kalboje.

Pas mus pirkęs nesigailėsi, kainos visiems prieinamos. Nepamiršk adreso:

Juozapas F. Budrik

3343 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. Tel. Drover 8167

PIRMA NEGU PIRKSI GAUK MUSŲ KAINAS
Ant Durų, Lentų Remų ir Stoginio Popieros
CARR BROS. WRECKING CO.
3003-3039 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujienų Trijų Metu Sukaktuves

Su Vasario pradžia sukako trįs m. nuo NAUJIENU gimimo. Delto, jų trejų metų sukaktuvėms apvaikščioti Naujienų Bendrovė rengia grandiozų Vakarą sekamo Vasario men. 18 dieną Pilsen Auditorium Salėj, kampas Blue Island Ave. ir 18tos gatves. Rengkites! Artimesnios žinios bus paskelbta veliau.

Sukaktuvių Vakaro Komitetas

Garsinkis 'Naujienose'

Dailės Mokykla

MOKINU mišrus, moterų, vyrų ir vaikų **chorus**. Išmokinu dainuoti solo, duetus, trio, kvartetus, kvintetus, sekstetus ir oktetus. Taipgi režisieruoju veikalus.

DUODU privatiškas lekcijas lavinimo balso, piano, vargonų, smuikos ir mandalinos. Valandos ir ofisų vietos sekančios:
Panedėliais — Roselande, 10635 Edbrooke ave.,1-mos lubos; nuo 4 iki 9:30 val. vak.
Seredomis — West Side, 2512 Blue Island ave., 3-čios lubos; nuo 4 iki 9:30 v. vak.
Gyvenimo vieta — 3146 So. Union ave.
STASYS TURSKIS, Mokytojas.

Pranešimai

(PASARGA.—Draugijų pranešimus skelbiame be užmokesties. Pranešimai betgi turi but priduodami iš vakaro, laiškeliu arba telefonu. Pridnoti tą pačią dieną, kada spausdinamas dienraštis, nebegali but įdėti. — "Naujienų" Adm.)

PRANEŠIMAS.

"Naujienų" Bendrovės Direktorių posėdis įvyks sausio 17 d. "Naujienų" Redakcijoj. Pradžia lygiai 8 val. vakare.

Visi direktoriai butinai privalo dalyvauti šiame posėdyje ir atvykti laiku, nes randasi daug svarbių ir neatidėtinų reikalų apsvarstymui.

P. Čereška.
"Naujienų" B-vės sekr.

NAUJIENŲ BENDROVĖS DALININKŲ METINIS SUSIRINKIMAS.

Naujienų Bendrovės dalininkų metinis susirinkimas įvyks nedėlioj, sausio 21 d., Milda svetainėj, 3142 S. Halsted St. Pradžia lygiai 10 val. ryto.

Susirinkiman bus įleidžiami tiktai pilni Naujienų Bendrovės dalininkai. Todel kiekvienas narys butinai turi pasiimti savo certifikatą registracijai. Dienos tvarka bus paskelbta ant vietos.

P. ČEREŠKA,
Naujienų Bendrovės sekr.

"BIRUTĖS" CHORUI.

Nuo dabar "Birutės" choro repeticijos atsibus kas seredos vakarą, 8 valandą, Mildos svetainėje (3239 S. Halsted st.).

Visi senieji ir najieji choro nariai užprašomi atsilankyti į seredos vakarą. Taipgi ir tie, kurie norite prie choro prisidėti esate kviečiami.

"Birutės" Valdyba.

PRANEŠIMAS

Kad patarnavus tiems žmonėms, kurie dirba Illinojaus Central yarduose, mes įsteigėme "Naujienų" stotį ant 18-tos ir State gatvių, kur kiekvieną vakarą galima bus gauti nusipirkti "Naujienas". "N-ų" Adm.

PRANEŠIMAS.

Roselando ir Kensingtono "Naujienų" nešiotojui susirgus, "Naujienų" platinimu užsiims patis šėrininkai, kol nešiotojas pasveiks. Taigi benešiojant šėrininkams gal kartais pasidaryt klaidų, neatnešti "Naujienų" į namus, tada, gerbiami skaitytojai, malonėkite kreipties į tas vietas: "Aušra", (10900 Michigan ave.). M. G. Valaskas, 349 E. Kensington ave. ir pas p. Žalį, 114 E. 107th St.

"N-ų" užžiurėtojai.

L. PRUSEIKOS PRAKALBOS

Drg. L. Pruseika, "Laisvės" redaktorius, kalbės sekamose vietose:

Sausio 20 d., Rochester, N. Y.

Sausio 21 d., Akron, Ohio, 30 So. Harward St Prasidės 1:30 po pietų.

Sausio 22 ir 23 d. Cleveland, Ohio., Propovičiaus svetainėj 2537 St. Clair ave. Prasidės 7:30 val. vakare.

D. Petrauskas,
1600 Oregon ave., Cleveland, O.

DRAMATIŠKO RATELIO NARIŲ DOMAI.

"Kryžiaus" repeticijos įvyks utarninke, sausio 16, Meldažio svetainėje. Pradžia lygiai 8 v. vakare. Sykiu atsibus ir mitingas. Visi nariai butinai privalo atvykti laiku, kad apsvarsčius svarbesniuosius reikalus.

Valdyba.

MAKEDONIJOS FRONTE.

BERLINAS, sausio 15.—Vokiečių pranešimas apie Makedonijos frontą skamba:

"Priešų ataka ant musų pozicijų pietuose nuo Stoykovo, tarp Vardar upės ir Doiran ežero, buvo nepasekminga."

DETROIT, Mich. — Fordas, žinomas automobilių fabrikantas, pradėjo statyti naują geležies liejyklą. Jos pastatymas atseis $12,000-000.

DRAUGIJOS IR ORGANIZACIJOS.

A. C. W. of America naujai išrinkta administracija.

Pirmininkas A. Chepaitis, 4812 W. 15th st., Cicero, Ill.
Pirm. Pagelb. — P. Shvelnis, 1442 Milwaukee Ave.
Raštininkas — G. Bložis, 3261 So. Halsted st.
Business Ag. — P. Galskis, 1327 N. Robey St.
Iždinikas — G. Katilius, 1685 Milwaukee Ave.

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS SAVITARPINĖS PAŠALPOS VALDYBA 1916 METAMS:
P. Galskis, pirmininkas, 1327 N. Robey st.
K. Czepukas, nutarimų raštininkas, 1618 W. Division St
D. Kulikauskas, turtų raštininka, 1841 Wabansia Ave.
V. Mačis, iždininkas, 1275 N. Wood St.
Aug. Moldenhouser, D-ras kvotėjas, 1554 W. Chicago Ave.
Susirinkimai atsibuna kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio Związek Polek svetainėje, N. Ashland av. Netoli Milwaukee ave. 2 val po piet.

VYRŲ IR MOTERŲ APŠVIETOS DR-STĖS CICERO, ILL. VALDYBA
A. B. Liutkus, pirmininkas, 1437 So. 49th Ave.
J. Takažauskas, pirm. pagelbininkas, 1402 So. 48th Ct.
M. Dobruškis, nutarimų raštininkas, 1229 So. 50th Ct.
J. Aceris turtų raštininkas, 1444 So. 50th Ct.
Mrs. M. Bartkienė, iždininkas,

DRAUGYSTĖ DIDŽIOJO LIETUVOS KUNIGAIKŠČIO GEDIMINO Kensington, Ill.
Domininkas Shatkus, pirmininkas, 344 E. 116th St.
Juozapas Velavičia, pirm. pagelb., 173 E. 115 St.
Juozapas Urbutis, prot. raštininkas, 358 Kensington Ave.
Frank Jurkus, fin. raštininkas, 355 Kensington Ave.
Frank Shedvillas, kasierius, 341 Kensington Ave.
Susirinkimai atsibuna kas paskutinę pėtnyčią kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare, F. Shedvillo svetainėje po No. 341 Kensington Ave.

TAUTIŠKA DR-STĖ MYLĖTOJŲ LIETUVOS BROLIŲ IR SESERŲ KENSINGTON, ILL.
Vincentas Miltakis, pirmininkas, 361 Kensington Ave.
Vladislovas Markauskis, vice-pirm. 355 Kensington Ave.
Juozapas Urbutis, prot. raštininkas, 358 Kensington Ave.
Vladislovas Gudaitis, turto raštinin., 11314 Indiana Ave.
Antanas Enzbigelis, kasierius, 352 Kensington Ave.
Draugystės susirinkimai atsibuna kas pirmą pėtnyčią kiekvieno mėnesio, 7:30 vakare, Franciškaus Shedvillo svetainėje, po num. 341 Kensington, Ill. Naujai norintiems įstoti į šitą viršminėtą draugystę, kaip vyrams, taip ir moterims ir merginoms iki Naujų Metų tiktai vienas doleris. Rašt., J. Urbutis.

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJ TAUTIŠKO KLIUBO ADMINISTR. Chicago, Ill. 3423 So. Halsted St.
F. Satkauskas, pirmininkas,
M. M. Yuodis, pagelbininkas, 3252 So. Halsted St.
D. Gulbinas, protokolų raštininkas, 3213 So. Wallace St.
J. Gustaitis, turtų raštininkas, 2934 W. 39th Pl.
T. Radavičia, kasierius, 936 W. 33rd St.
Geo. Lukas, organo užžiurėtojas, 3031 So. Union Ave.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS VIRŠININKAI:
S. Dilis Choro vedėjas,
Paul J. Petraitis, pirm. ir sekret., 3252 S. Halsted St.
Mitingai atsibuna kiekvieną pirmą nedėldienį mėnesio 1-mą valandą po pietų, T. Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-čios gatvės, ant anrepeticijos atsibuna toje pačioje svetainėje. Choro repeticijos atsibuna seredomis 7:30 val. vakare. Teatrų repeticijos atsibuna pėtnyčiomis, 8-tą val. vak. Taigi, jauni vaikinai ir merginos, jei mylite prasilavinti dailėje, kaip tai dainose ar trų lubų. Taipogi choro ir dramos teatrų lošimuose, tai kviečiam prigulėti prie Jaunų Lietuvių Am. Taut. Kliubo, nes J. L. A. T. K. nevien tik užsiima dainomis, lošimais, bet taipgi ir pašalpa ligoje. Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė privalo prisidėti prie jo auklėjimo.
Su pagarba, J. L. A. T. K.

Pajieškojimai

NERUKANTIS vaikinas jieško šviesaus, šilto ir su valgiu kambario, geistina su maudyne, 18-tos, Bridgeporto ir West Sidės apielinkėse. Atsišaukite laišku į "Naujienų" Ofisą, pažymėdami No 14.

Pajieškau savo brolio Kaz. Norvaišo. Kauno gub., Telšių pav., Alsėdžių parap. ir volosties. Pirma gyveno Chicagoje, dabar nežinau kur. Turiu svarbų reikalą. Kas jį žino arba jis pats malonės atsiliepti.
Pr. Norvaišas,
1824 S. Halsted St., Chicago. Ill.

Reikalavimai

Reikalauja darbininkų.

Valstijos nemokamas Darbo Biuras reikalauja daug darbininkų Chicagoje ir kitur.

Valstijos nemokamas Darbo Biuras, 526 So. Dearborn St., Chicago, reikalauja:
1 pečkurio
1 bučeriaus
6 mašinistų
6 molderių
2 prie Gordon fyderio
40 prie karų taisymo
1 poliruotojo
3 dailydžių
Taipjau daugelio darbininkų ne amatninkų kitokiems darbams.
Išvažiavimui iš Chicagos reikalinga daugelio darbininkų prie įvairių-įvairiausių darbų į fabrikus ir dirbtuves. Taipjau ukio darbams.
Vaikų skyriuje reikalaujama daugybės vaikų visokio amžiaus, bet ne jaunesnių kaip 14 metų, dirbti lengvesnių darbų dirbtuvėse, ofisuose, pasiuntinėjimui, mokinties įvairių amatų etc.
MOTERŲ SKYRIUJE reikalaujama moterų ir merginų įvairiems darbams dirbtuvėse, skalbyklose, namų darbui, plovėjų, skalbėjų ir k.

REIKALAUJAMA: **Penkes dešimts skaisčių merginų dirbti prie "Sausage Casings." Pastovus darbas, gera mokestis, puikiausios dirbamosios vietos, poilsio laiko tarpiai ryta ir po pietų. Atsišaukit į Superintendento offisą.** OPPENHEIMER CASINGS CO., 1020-8 West 36th St., Chicago.

REIKALAUJU vaiko virš 16 metų, kuris yra šeyras ir darbštus — turi kalbėti angliškai ir bent kiek lenkiškai. Henry Lederer and Co.
1839 So. Halsted St., Chicago.

REIKALAUJAMA žmogaus patalsymui namo po N 516 W. 33-čios gatv., ir imti mokesčius už randą arba pirkti nuosavybę už pusę kainos ant lengvų išmokėjimų.
S. B. HARRIS and COMPANY
Room 705, 5 N. La Salle st., Chicago
Telephone Franklin 1163.

REIKALAUJAMA cigarų dirbėjų ir pusininko, taipgi reikalaujama cigarų pardavėjų. Atsišaukite į "VIELKA POLIONIJA"
1149 W. Division St., Chicago.

REIKALINGAS siuvėjas prie vyriško kostumieriško darbo. Atsišaukite tuojaus. S. Alekno,
911 W. 33 Str., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA vyrų mokyties barberystės amato. Pigios kainos, lengvi išmokėjimai, mokinama dienomis ir vakarais, viskas puikiai, darbas kiekvienam žmogui. Ateikite arba rašykite:

BURKE BARBER SCHOOL
612 W. Madison St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA darbininkų į Scrap Iron Yardą, $2.50 į dieną.
2934 Carroll Ave., Chicago, Ill.

Pardavimui

EXTRA
ATEIK TUOJAUS

Apleisdamas miestą parduodu savo puikius 5 kambarių rakandus visus sykiu ar atskirai, vartotus 3 mėnesius, skurinį seklyčios setą, davenport ,lovas, komodas, valgomojo kambario setą ir tt. Taipgi gero tono pianą. Puikiausią kalbamąją mašiną. Rakandai bus parduodami sulyg jų kainos.
1520 N. Western Ave.
1-mas FLATAS arti NORTH AVE.

PARSIDUODA lotas labai pigiai, greitu laiku noriu parduoti, delto kad perku biznį. Lotas randasi prie naujos lietuvių bažnyčios ant S. California ave., netoli nuo 44-tos gatvės. Atsišaukite tuojaus šiuo adr.: K. Zakar,
3415 W 37 Place, Chicago, Ill

PARSIDUODA saliunas iš priežasties ligos labai pigiai. Vieta apgyventa lietuvių ir lenkų. Laisnis tiktai 6 šimtai dolerių; nedėliomis saliunas atdaras. Biznis gerai išdirbtas. Atsilankykite ir pamatykite biznį.
217 E. 16th St., Chicago Heights, Ill

PARSIDUODA krautuvė moteriškų ir vyriškų aprėdalų, su visais fikčeriais, labai pigiai, iš priežasties kad savininkas turi išvažiuoti į kitą miestą. Atsišaukite tuojaus aišku į "Naujienų" Ofisą No 15

PARSIDUODA pigiai anglių, expreso ir išvežiojimo biznis. Priežastis pardavimo — mirtis.
KIRDY. Tel. Drover 3218
3218 Wallace St., Chicago, Ill.

Typewriteriai Už Pusdyke

Kiekvienas gali įgyti naują "rebuilt" typewriterį (rašomą mašiną) su lietuviškomis raidėmis (akcentais) už $25. Brangesni už $35 ir $40. Oliver, Remington, Underwood, Royal ir kitų systemų. Rašyk savo laiškus su typewriteriu gražiai, aiškiai ir švariai. Kožnam reikalinga. Puiki proga korespondentams, agentams ir kitiems. Pristatau į visas Amerikos dalis. Rašyk:

J. A. CHMIELIAUSKAS
521 Fullerton ave. Chicago, Ill.

PIRK SAU visas Plumbavojimui reikmenis tiesiai už "wholesale" kainas. Mes parduosime visiems.
LEVINTHAL PLUMBING SUPPLY CO.,
1637 W. Division st., Chicago, Cor. Marshfield Ave.
Kalbama lietuviškai.

EXTRA

Jauna pora priversta paaukauti savo puikius, beveik naujus rakandus už retai pigią kainą, $160.00 seklyčios setas, tikros skuros už $35. Vėliausios mados valgomojo ir miegamojo kambario rakandus, 2 puikiu divonu, davenport, taipgi $525 pianą su 25 m. gvarancija už $ 115 ir $225 Victrola su brangiais rekordais už $50.00. Šis yra retas pigumas ir jums apsimokės patirti nežiurint kur jųs gyvenat. Viskas vartota vos 9 savaites. Parsiduos taipgi po vieną. Atsišaukite tuojaus. Gyvenimo vieta: 1922 So. Kedzie Ave., arti 22-ros gtv., Chicago, Ill.

PARSIDUODA saliunas į trumpą laiką. Priežastis pardavimo — savininkas serga. Šventomis dienomis atdaras. Laisnis $500 į metus. Atsišaukite laišku į "Naujienų" Ofisą, No. 11.

PARSIDUODA namas medinis ant dviejų pagyvenimų po penkis kambarius. Randos neša $26 dolerius į mėnesį. Trumpu laiku parsiduoda. Priežastis — savininkas eina į biznį. Atsišaukite tuoj šiuomi adresu:
Anton Vaslauskas,
3346 W. 38th St., Chicago.

PARSIDUODA pirmos klesos saliunas ir restoranas rusų ir lenkų apgyventoje vietoje.
913-15 Maxwell Str., Chicago.

PARSIDUODA trijų krėslų barbernė, viskas intaisyta po naujos mados. Biznis išdirbtas nuo daug metų. Parsiduoda labai pigiai, užtai kad savininkas turi kitą biznį.
241 E. 115 St., Chicago, Ill.

PARSIDUODA: Indėk savo pinigus į namą, kur jie bus saugus. Geras murinis flatas 12 kambarių. Gesas ir toiletai; didelis lotas ant ištaisytos gatvės: kaina $3250. Tiktai $300 cash. Likusius mokėk mėnesiais: Atsišauk — E. F. FEENEY,
3108 Wallace str., Chicago.

DIDELIS namas 4 kambarių kiekvienas flatas, maudynė, gesas, elektrika, garage. Kaina $2650; įmokėk $500. McDONNELL,
2630 W. 38 St., Chicago, Ill.
Atdara nuo 9 ryto iki 9 val. vakare.

TURIU paaukauti $165 seklyčios setą vėliausios stailės už $32, valgomojo kambario stalą ir 6 krases už $20. Karpetas $10. Komodos, brasinės lovos, paveikslai, firankos. $800 Grojantis Pianas už pirmą pasiulymą; $225 victrola ir rekordai — už $50.
Vartoti vos 90 dienų.
3019 Jackson Blvd., arti Kedzie Ave.
Chicago, Ill.

GERA PROGA GERAM KRIAUČIUI
Parsiduoda greitai ir pigiai labai geroj vietoj kriaučių šapa su visais intaisymais. Randa pigi. Randasi prie Halsted ir 18-tos gatvių. Atsišaukite: A. J. Tupikaitis,
1936 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Canal 837

KUOMET Jųs norite pirkti arba paaštrinti skustuvą (britvą), eikite arba rašykite) pas K. A. VOGEL, 204 N. Clark Str., Chicago, Arti Lake St.

K. J. Fillipovich
Real Estate Insurance ir Paskolos

Apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir rakandus geriausiose kompanijose, taipgi kas norite pigiai pirkti namą ar lotą, kreipkitės po nurodytu antrašu, nes randasi didžiausių bargenų, taipgi kurie turėjo Bankoje insurance. Atsišaukite pas

FILLIPOVICH
3346 South Halsted St, Chicago
Offiso Valandos: nuo 4 popiet iki 9 vakare. Tel. Drover 9465.
Namu telefonas Beverly 3036

Dr. J. Van Paing
Vyru Chroniškos Ligos
Elektriška Diagnoza ir Gydymas
Speciališka medicina nuo užnuodijimo kraujo
Vandeneta medega slaptum ligom
2059 W. MADISON ST., kampas Hoyne Ave., virš aptiekos
Valandos: 7—9 vak. nedėld. 10—12.

Dr. A.R. Blumenthal
Phone: Yards 4317
AKIŲ SPECIALISTAS
Akis išegzaminuojam DYKAI
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare; nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną.
4649 S. ASHLAND AVE., kampas 47 St.

Dr. W. YUSZKIEWICZ
LIETUVISKAS AKIŲ GYDYTOJAS
Kas turi skaudančias arba silpnas akis, ar galvos skaudėjimą, atsilankykite pas mane
Dr. W. Yuszkiewicz
1155 Milwaukee Ave.
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Dr. G. M. Glaser
Praktikuoja 25 metai.
Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St., kertė 32 st.
Chicago, Ill.
Specialistas ant Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų Taipgi Chroniškų Ligų
Ofiso valandos:
iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po piet ir nuo 8 iki 8:30 va. Nedėldieniais vakarais ofisas uždarytas
Telephone Yards 687

Telephone Humboldt 1278
M. SAHUD M. D.
Senas Rusas Gydytojas ir Chirurgas.
Specialistas Moterišku, Vyriškų ir Vaikiškų, taipgi Chroniškų Ligų.
OFISAS: 1579 Milwaukee Ave.,
Kampas North Ave., Kambarys 206.
VALANDOS: 8:30 iki 10 ryto:
1:30 iki 3 ir 7:30 iki 9 vakare.

K. NURKAITIS O. D.
Optametristas ir Optikas
Pritaikau akinius pagal valstijos tiesas.
1617 N. Robey St., Chicago.
Prie Milwaukee ir North aves.

Dr. Ramser
AKIŲ SPECIALISTAS
VICI VICI
Prirenka visiems tinkamus akinius, egzaminuoja ir patarimus duoda dykai.
786-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave. 2-ros lubos. VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakarui. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 2 po pietų.
Tel. Haymarket 2434.

Telephone Drover 9693
Dr. A.A. ROTH
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų.
Valandos: 10—11 ryto, 4—6 po pietų, 7—8 vakare. Nedėliomis 10—1 po pietų.
3354 S. Halsted St. arti 34 St. Chicago

DR. M. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 16 metų kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo aštrias ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujausias metodas X-ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir laboratorija, 1025 W. 18th St., netoli Fisk St.
Valandos: Nuo 10—12 pietų; ir 6—8 vakarais. Telephone Canal 3110.
Gyvenimas: 3412 S. Halsted Street.
Valandos: 8—9 ryte, tiktai.

Dr. A. I. EPSTEIN
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Specialistas moteriškų, vyriškų ir vaikų ligų
Ofisas ir Gyvenimas:
3600 S. Halsted St., kamp 36 st
Ofisas atdaras iki 10 val. ryto, 1—3 po piet ir vakarais.
Telephone Drover 4974

Telephone Yards 5032
Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan St., Chicago.
VALANDOS: nuo 8 iki 11 išryto, nuo 5 iki 8 vakare.

BANKES' The Best COFFEE 26¢ a lb.
GARSI SANTOS KAVA.
Visur parduodama po 28c ir po 30c **19c**

SVIESTAS — Geriausios smetonos, geresnis, negu kur jus galit gauti .. **41c**
RYŽIAI — Geriausios ryžies, 10c vertės, parsiduoda už .. **5½c**
COCOA — Geriausia Bankes, sulytinė su bent cokia, ½ sv **14c**
ARBATA — Primniausia, Gvarantuota, vertės 0c parsiduo la po.... **40c**

WEST SIDE		SOUTH SIDE	NORTH SIDE
1878 Milwaukee Av.	1644 W. Chicago Av.	3102 W. 22nd St.	406 W. Division
2054 Milwaukee Av.	1836 Blue Island Av.	3052 Wentworth	720 W. North Av.
1045 Milwaukee Av.	2612 W. North Av.	3427 S. Halsted	2640 Lincoln Av.
1510 W. Madison St.	1217 S. Halsted St.	4729 S. Ashland	3244 Lincoln Av.
2830 W. Madison St.	1882 S. Halsted St.		3418 N. Clark
	1818 W. 12th St.		

Štai proga išmokti anglų kalbos, per laiškus arba klesose

American School of Languages — DYKAI

KORESPONDENCIJINIS SKYRIUS.— Kiekvienas gali išmokti ANGLIŠKAI labai greitai savo namuose iš lekcijų sutaisytų ypač tam tikslui. Šis kursas yra labai parankus kiekvienam, kuris nori greitai išmokti Anglų kalbos, bet neturi progos lankyties į mokyklą ypatiškai. Geresniam persitikrinimui, siunčiame gražiai iliustruotą, su daugelia paaiškinimų KATALOGĄ DYKAI. Rašyk laišką tuojaus; įdėk dvi markes prisiuntimui KATALOGO.
KLESŲ SKYRIUS. — Tiems, kurie gali pributi į musų mokyklą ypatiškai, turime dienines ir vakarines klesas. Mokiname daugiau valandų negu kitos mokyklos. Klesose irgi turime atskirą kursą, sutaisytą musų pačių del greitesnio išmokinimo Anglų kalbos. Daugiau suprantantiems turime GRAMMAR ir HIGH SCHOOL skyrius. Viskas aiškinama Lietuviškai.
Dvi mokyklos: 731 W. 18th St., ir 1741 W. 47th St.
Laiškus adresuokit: American School of Languages, 1741 West 47th St., Chicago, Ill.

Veislių Atsiradimas
DARVINO TEORIJA
Knygelė parašyta Mečislovo Kaufmano. Sulietuvinta Dr. A. J. Karaliaus. Leidinys "Lietuvių Žurnalo". Dabar galima gauti "Naujienose". Kaina 15c. Adresuokite:
"NAUJIENOS"
1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dykai Patarimas Vyrams ir Moterims

Trumpam laikui Dr. ROSS suteiks patarimą, examinaciją ir vieną gydymą dykai visiems sergantiems žmonėms, kurie priims šį gausų pasiulymą. Tie, kurie turi NERVŲ KEBLUMUS, VIDURIŲ IR KEPENŲ BETVARKĘ, INKSTŲ, PUSLĖS IR ŠLAPINIMOSI LIGAS, KRAUJO BETVARKES, ŠIRDIES LIGAS, REUMATIZMĄ, ODOS LIGAS, VOTIS ARBA ŽAIZDAS, CHRONIŠKAS LIGAS, SILPNUMUS ir kitus padėjimus reikalaujančius specialio gydymo, yra specialiai užkviečiami ateiti. Silpni, nerviški, sergą ir suirę vyrai yra sugrąžinami į sveikatą Dr. Ross'o kuogeriausiu gydymu ir atydžiai pririnktomis gyduolėmis. Serganti žmonės, neatidėliokite, bet tuojaus eikite pas Dr. Ross ir kalbėkite su juo apie savo reikalą. Dr. Ross'o gydymo metodos, kaip jos vartoti laike jo dvidešimts keturių metų praktikos buvo įrankiais sugrąžinimo tukstančių žmonių į sveikatą. Eik pas užtikimą daktarą ir buk išgydytas. Simtai keliauja ilgas kelionės iš įvairių Suvienytų Valstijų krastų išsigydyti. Adresas jo toks:
DR. B. M. ROSS, 35 SOUTH DEARBORN GATVĖ, KAMPAS MONROE, CHICAGO, ROOM 506 ir 507 CRILLY BUILDING.
IMK ELEVATORIŲ IKI PENKTO AUGSTO.
Ofiso valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Nedėliomis nuo 10 val. ryto iki 1 val. dieną; taipgi Panedėlio, Seredos, Pėtnyčios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8.

REIKALAUJI AKINIŲ
Jeigu kenti galvos skaudėjimą,
Jeigu nuolatos Tau ašaros krinta iš akių,
Jeigu Tau skauda akys,
Jeigu skaitant raidės susibėga į krūvą,
Jeigu spauda rodosi Tau dviguba,
Jeigu turi uždegimą akių,
Jeigu tau skauda akys skaitant arba siuvant, tuokart tu reikalingas akinių.
Duokite apžiurėti savo akis specialistui akių, kuris turi 15 metų patyrimo Šv. Vaitekaus parapijoje. Stiklai šlifuoti sulig jųsų akių ir akiniai padaromi belaukiant, labai vidutiniška kaina.
JOHN J. SMETANA
Akiu Specialistas
TĖMYKIT MANO UŽRAŠĄ.
1801 SOUTH ASHLAND AVE.
Kampas 18-tos gatvės — Ant Platt's Aptiekos — 2-ras augštas.
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 va. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 12 dieną.
Tel. Canal 5335.

DAKTARAS WISSIG,
Specialistas iš seno krajaus
Gydo visas ligas vyrų ir moterų
Nešiurint kaip užsisenėjusios ir neišgydomos yra.
Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir pusles, užnuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skaudėjimą, skaudėjimą nugaros, koseljimą, gerklės skaudėjimą ir pas moteris. Jeigu kiti negalėjo jus išgydyti, ateikite čia ir persitikrinkite, ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugeli metų ir išgydė tukstančius ligonių. Patarimas dykai.
OFISO VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 val. vakare. Nedėliomis iki 12 dieną.
1908 BLUE ISLAND AVE., kampas 19-tos gat., viršuj Bankes. Tel. Canal 3962